

HRVATSKI VOJNIK

Broj 129. Godina IV. 30. ožujka 2007. www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X

9 771330 500003

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

RAZGOVOR

Željko GORŠIĆ, pomoćnik ministra obrane za upravljanje ljudskim resursima

Novi koncept jedinstvenog upravljanja osobnjem

Izaslanstvo MORH-a u Mađarskoj

Susjedstvo bez otvorenih pitanja

Ministar Rončević zahvalio se domaćinima na pruženoj potpori konstatirajući da između dvije zemlje nema niti jednog otvorenog pitanja izražavajući želju za nastavkom jačanja bilateralnih odnosa...

Izaslanstvo Ministarstva obrane Republike Hrvatske na čelu s ministrom obrane Berislavom Rončevićem boravilo je od 22. do 23. ožujka u Republici Mađarskoj u posjetu mađarskom kolegi ministru obrane Imri Szekersu i ministrici vanjskih poslova Kingi Goencz.

Na sastanku dvaju ministara obrane razgovaralo se o dosadašnjoj bilateralnoj obrambenoj suradnji koji su s obje strane ocijenjeni iznimno dobrim i tradicionalno prijateljskim. Bilateralna je najintenzivnija na području vojne izobrazbe, upravljanja ljudskim resursima, obrambenom proračunu, logistike ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane te pravnih službi. Kao primjer istaknuto je pohađanje tečajeva

stranih jezika djelatnika MORH-a i pripadnika Oružanih snaga u Centru za strane jezike pri Sveučilištu nacionalne obrane "Miklos Zriny" u Budimpešti, suradnja vojnih ordinarijata te suradnja na kulturnom planu (susret vojnih orkestara i sudjelovanje počasno-zaštitne bojne na međunarodnom festivalu počasnih gardi). Izražena je želja za dalnjim nastavkom suradnje, kao i izmjena iskustava u procesu transformacije oružanih snaga ka njihovoј potpunoj profesionalizaciji.

Republika Hrvatska i Republika Mađarska sudjeluju u nizu regionalnih inicijativa i projekata koji podrazumijeva i multilateralnu regionalnu suradnju na području obrane što se ponajprije odnosi na srednjoeuropski prostor (CEN-COOP- suradnja država srednje Europe u potpori miru) i prostor jugoistočne Europe (Pakt o stabilnosti).

Mađarski ministar obrane podržao

je Republiku Hrvatsku u ostvarenju njenih strateških odrednica - članstvo u NATO-u i EU-u.

Na sastanku se također raspravljalo o zadaćama i izazovima oružanih snaga u procesu obrambene transformacije pri čemu je ministar Rončević upoznao mađarsko izaslanstvo s dosadašnjim reformskim

Jedna od tema razgovora bila je i mirovna misija u Cipru (UNFICYP) koja je jedna od najdužih mirovnih misija, ustanovljena radi sprečavanja sukoba između turskog i grčkog stanovništva Cipra te za održavanje sigurnosti i normalizacije odnosa. Republika Hrvatska u toj mirovnoj misiji sudjeluje s četiri vojna promatrača - časnika za vezu. Hrvatski časnici sudjeluju u sklopu slovačkog kontingenta unutar zone odgovornosti slovačko-mađarskog kontingenta. Sudjelovanjem u mirovnoj misiji u Cipru i svojim doprinosom održanju mira, sigurnosti i stabilnosti u području južnog Sredozemlja, Republika Hrvatska dodatno intenzivira bilateralnu i multilateralnu suradnju kako s Mađarskom, tako i sa Slovačkom, Grčkom, Turskom i Ciprom.

Ministrica vanjskih poslova Republike Mađarske Kinga Goencz izrazila je nedvojbenu poporu što skorijem članstvu Republike Hrvatske u NATO-u i EU-u izražavajući pritom zadovoljstvo pozitivnim signalima koji su odaslani sa zadnjeg samita NATO-a u Rigi. Ministrica je također ponudila pomoć RH-u u razmjeni iskustava kroz koje je Mađarska prošla prije punopravnog članstva tim asocijacijama.

Ministar Rončević zahvalio se na pruženoj potpori konstatirajući da između dvije zemlje nema niti jednog otvorenog pitanja izražavajući želju za nastavkom jačanja bilateralnih odnosa.

Na kraju je izaslanstvu Ministarstva obrane održana prezentacija Centra mađarskog domobranstva s naglaskom na njegovom ustroju i funkciji.

Marijana KLANAC

Marijana KLANAC

zahvatima Oružanih snaga izdvajajući pritom Strateški pregled obrane i Dugoročni plan razvoja OSRH kojim je definirana razvojna projekcija OS-a u planskom razdoblju pokrivenim tim dokumentom.

Razgovarajući o mirovnoj misiji ISAF u Afganistanu, ministar Rončević je predstavio planirano povećanje pripadnika Oružanih snaga do 200 ove godine i do 300 iduće, a u prilog povećanog doprinosa istaknuto je sudjelovanje petročlanog tima OSRH (jedan operativni časnik i četvorica vojnih policajaca uključujući i psa za detekciju eksploziva) u PRT-u (Provincijski tim za rekonstrukciju) koji vodi Mađarska u Pol-e-Khormiju, pokrajina Baghlan, Regionalno zapovjedništvo Sjever. Hrvatski doprinos PRT-u je brojčano najveći, a u njemu sudjeluju još Slovačka i Bugarska. Republika Hrvatska izrazila je ambicije za preuzimanjem jednog PRT-a kad se za to stvore uvjeti.

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@moph.hr)Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vpintar@moph.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@moph.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@moph.hr)Urednici i novinari: Marija Alvir,
(marija.alvir@moph.hr), Leida Parlov,
Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,
Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@moph.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 3784-937

Lektori: Danica Pajić, Gordana Jelavić,
Milenka Pervan StipićMarketing i financije: Igor Vitanović
tel: 3786-348;
fax: 3784-322**Preplata:**Inozemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb
(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci
30101-620-2500-3281060.Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje), žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.**Tisk:**Tiskara Varteks d.o.o.,
Zagrebačka 94, 42000 Varaždin**Naslov uredništva:**

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska
<http://www.hrvatski-vojnik.hr>E-mail: hrvojnik@moph.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2007.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH**Željko Goršić, pomoćnik ministra obrane za upravljanje ljudskim resursima**

Planom izdvajanja osoblja za ovu godinu predviđeno je izdvajanje 1400 DVO i 850 DSIN.

Dugoročnim planom razvoja OSRH 2006. - 2015. predviđen je prijam 110 časnika, 800 vojnika i uvođenje do 275 novih dočasnika godišnje...

Strana 4**Drugi HRV OMLT u misiji ISAF u Afganistanu**

Stvarno će zvučati kao pretjerivanje o ugledu Hrvatske vojske u svijetu, ali na moje osobno oduševljenje prišao mi je bojnik mongolske vojske i pitao zašto mi ispod zastavice na lijevoj ruci ne piše „Hrvatska“ nego „Croatia“, jer oni naziv naše domovine izgovaraju kao mi, znaju za naš Domovinski rat, za naš sport, za Šukera i Janicu, prate naš rukomet, znaju za slavonski kulen

Strana 11**Uskrsna poruka**

Slavimo Uskrs u jubilarnoj godini, o 10. obljetnici osnutka našega Vojnog ordinarijata. U svjetlu Božjega zahvata u povijesti spasenja trudimo se sagledati što je Bog nama povjerio da po suradnji s njim ostvarimo za dobro naših bližnjih

Strana 12**Novi borbeni sustavi za nove potrebe**

Sve veći broj mirovnih operacija, borba protiv terorista, koja u Afganistanu i Iraku ima obilježja protuterilske borbe i sve veći broj mirovnih operacija zahtijeva i nove borbene sustave

Strana 21

Naslovnicu snimio Davor KIRIN

Željko GORŠIĆ**pomoćnik ministra obrane
za upravljanje ljudskim resursima**

- ove godine plan predviđa izdvajanje 1400 DVO i 850 DSIN
- dugoročnim planom razvoja OSRH-a predviđen je prijam 110 časnika, 800 vojnika i 275 dočasnika
- u programu Kadet trenutačno se školuje 187 kadeta
- do 2010. planira se postupno povećanje broja pripadnika OSRH u mirovnim operacijama na 600 ljudi

Novi koncept jedinstvenog upravljanja osobljem

Planom izdvajanja osoblja za ovu godinu predviđeno je izdvajanje 1400 djelatnih vojnih osoba i 850 državnih službenika i namještenika. Dugoročnim planom razvoja OSRH 2006. - 2015. predviđen je prijam 110 časnika, 800 vojnika i uvođenje do 275 novih dočasnika godišnje. Prioritet za razdoblje 2007.-2010. je postupno povećanje sudjelovanja u mirovnim operacijama, s 200 pripadnika u 2006. na oko 600 pripadnika OSRH u 2010. U mirovnim operacijama UN-a sudjelovat će do 150 pripadnika OSRH

— Leida PARLOV, snimio Davor KIRIN —

O izdvajaju osoblja, popuni sustava novim ljudima, konceptu jedinstvenog upravljanja ljudskim resursima, sudjelovanju pripadnika OSRH u NATO-u i EU vođenim operacijama te drugim važnim pitanjima vezanim za upravljanje ljudskim resursima za Hrvatski vojnik govorio je prvi personalac MORH-a Željko Goršić.

Koliko je prošle godine DVO-a i SiN-a izašlo iz sustava MO-a i OS-a i je li realiziran godišnji plan izdvajanja osoblja za 2006.?

U 2006. godini planirano je izdvajanje 1877 djelatnih vojnih osoba i 1223 državna službenika i namještenika, a ostvareno izdvajanje iznosilo je 1984 djelatnih vojnih osoba i 176 državnih službenika i namještenika. Realizacija Plana izdvajanja osoblja za 2006. godinu je 69,68%. Ovakav postotak rezultat je neostvarenog organizacijskog izdvajanja Službe za gospodarenje nekretninama i Zrakoplovnog tehničkog zavoda, a koje je bilo planirano u prvom polugodištu 2006. To je rezultiralo spomenutim brojem ostvarenog izdvajanja državnih službenika i namještenika.

Znam da je suhoporno govoriti na ovaj način o ljudskim resursima jer je to kompleksni proces i ljudi nisu

brojke, ali u konačnici cijeli proces rezultira brojčanim pokazateljima.

Dopustite mi da objasnim zašto nismo u cijelosti realizirali proces izdvajanja službenika i namještenika. U taj proces smo odlučili ići polakše, ne samo zbog zakonske regulative koja prati transformaciju iz državnog sustava u društvo s ograničenom odgovornošću, već zbog toga što je riječ o socijalno osjetljivoj kategoriji djelatnika koji su se uglavnom bavili uslužnim djelatnostima čija primanja nisu velika, štoviše često su i ispod državnog prosjeka, te smo i na taj način htjeli svakome osigurati sigurnu egzistenciju.

Kakav je plan izdvajanje osoblja za ovu godinu te kolika je i kada bi se trebala dostići projicirana veličina MO-a i OS-a definirana DPR-om?

Planom izdvajanja osoblja za ovu godinu predviđeno je izdvajanje 1400 djelatnih vojnih osoba i 850 državnih službenika i namještenika. Prema Dugoročnom planu razvoja ciljana brojčana veličina djelatnog sastava OSRH je 16 000 djelatnih vojnih osoba i 2000 civilnih djelatnika koja bi se trebala ostvariti do kraja 2009. godine i pri tome

poboljšala ukupna starosna i obrazovna struktura osoblja. Dakle, proces se nastavlja, imamo dosta iskustva u tome i nadam se da ćemo ove godine bez većih teškoća definirati brojčanu veličinu i ostvariti.

Zadovoljstvo odzivom kandidata

Kako ocjenjujete dinamiku popunjavanja sustava novim ljudima, povećava li se ili smanjuje odziv na natječaje za profesionalne vojnike i časnike i jeste li zadovoljni zanimanjem koje mladi ljudi pokazuju za ulazak u Oružane snage?

Tijekom ranijih godina provodio se prijam samo nužnog osoblja, posebice prijam visokoobrazovanog civilnog osoblja (primarno vježbenika). Tijekom 2004. raspisani su, uz natječaj za prijam vježbenika, prvi put i natječaj za prijam kandidata za časnike i natječaj za prijam vojnika u djelatnu vojnu službu. U 2006. raspisana su dva natječaja za prijam u djelatnu vojnu službu (za časnike i vojnike). Planom za 2006. planirano je pribaviti ukupno 185 časnika i 875 vojnika te 40 visokoobrazovanih civila. Realizacija Plana pribavljanja za 2006. je 95,36%, a tim Planom smo u sustavu dobili 868 vojnika koji su potpisali profesionalni ugovor o službi u Oružanim snagama na tri godine, 110 kandidata za časnike, mlade visokoobrazovane osobe, koji su po završetku temeljne časničke izobrazbe primljeni u djelatnu vojnu službu na neodređeno vrijeme kao i 71 civilnu osobu, odnosno kategoriju službenika i namještenika.

Dugoročnim planom razvoja OSRH 2006. - 2015. predviđen je prijam 110 časnika, 800 vojnika i uvođenje do 275 novih dočasnika godišnje. Zadovoljni smo odzivom kandidata, iako bismo željeli da je on veći kod kandidata deficitarnih zvanja, za koje je posebno iskazana potreba u OSRH.

Dosadašnja dinamika prijama pokazuje da je potrebno imati permanentno otvoren natječaj na temelju kojeg bi se kvartalno provodili prijami neovisno o početku temeljnih oblika izobrazbe, kako je bilo dosad, a u svrhu izbjegavanja velikog broja odustajanja zbog predugovog trajanja cijelokupnog postupka prijama. U svezi s tim u 2007. planira se kontinuiran prijam časnika iz građanstva u skladu s trenutačnim potrebama OSRH i slobodnim početnim časničkim dužnostima. U planu je i povećanje svih aktivnosti vezanih uz promidžbu u svrhu izgradnje cijelovitog i kvalitetnog sustava privlačenja potencijalnih kandidata za prijam u DVS.

Je li trgovačko društvo Pleter - usluge d.o.o. u potpunosti profunkcioniralo i što MORH dobiva, a što gubi osnivanjem tog trgovackog društva?

U skladu sa Sporazumom o preuzimanju djelatnika kojeg su potpisali ministar obrane i direktor trgovackog društva Pleter-usluge d.o.o. uz suglasnost Sindikata djelatnika u vojski i državnim službama i Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika RH od 3. siječnja 2007., državni službenici i namještenici Službe za gospodarenje nekretninama koje preuzima Društvo potpisuju ugovore o radu s danom preuzimanja pojedinih poslova i prostora za rad. To znači da Društvo preuzima poslove sukcesivno i po odgovarajućoj dinamici.

Taj proces je počeo 1. veljače 2007. u Područnom odjelu Zagreb kada su sklopljeni ugovori o radu s djelatnicima

koji rade u pojedinim objektima i na poslovima u gradu Zagrebu, te je nastavljen 15. veljače u objektima na širem području grada Zagreba, pri čemu se očekuje brzo okončanje postupka preuzimanja na čitavom području Područnog odjela Zagreb.

Istdobno proces je počeo i na području Pule, Splita, Zadra i Osijeka gdje su podijeljeni ugovori o radu svim djelatnicima za prelazak na rad u Društvo koji će, nakon isteka primjerenog roka za razmišljanje, potpisati ugovore o radu tj. preći na rad u Društvo.

Možemo zaključiti da je postupak preuzimanja djelatnika Uprave za gospodarenje nekretninama u trgovacko društvo Pleter-usluge d.o.o. u punom tijeku te da se provodi u skladu sa Sporazumom o preuzimanju djelatnika i drugim spisima prema utvrđenoj dinamici.

Što se tiče drugog dijela pitanja mogu reći da svaki proces ima dobre i loše strane, ali ono što je evidentno i oko čega nije moglo biti rasprave, je činjenica da se uslužne djelatnosti, koje su se obavljale u Službi za gospodarenje nekretninama, ne ubrajaju u poslove uprave u užem smislu riječi slijedom čega su morali biti izdvojeni iz Ministarstva obrane.

Planirana brojčana veličina od 600 do 800 zaposlenika u Ministarstvu obrane koja je definirana Dugoročnim planom razvoja proizlazi iz zadržavanja isključivo upravnih poslova u Ministarstvu, dok se svi drugi poslovi mogu obavljati organizacijski izvan samog Ministarstva, unutar trgovackih društava, agencija ili vanjskih davaljelja usluga preko ugovornih odnosa i sl. Vlada RH je problem uslužnih djelatnosti Ministarstva obrane riješila osnivanjem trgovackog društva u vlasništvu države upravo zato da bi djelatnici mogli biti zbrinuti na socijalno najosjetljiviji način time što im je omogućeno da sami donesu odluku o prelasku na rad na neodređeno vrijeme ili da napuste sustav uz uvećanu otpremninu u skladu s posebnom odlukom ministra obrane.

Ove će godine školovanje završiti prvi naraštaj kadeta. Kako ste zadovoljni projektom Kadet, odnosno je li ispunio očekivanja i mogu li se i tu očekivati neke promjene?

Po programu Kadet trenutačno se školuje 187 kadeta sva četiri naraštaja, od toga 37 budućih vojnih pilota. Broj mlađih ljudi uključenih u projekt Kadet bio je veći, ali je do danas raskinuto 55 ugovora o stipendiranju, najčešće zbog neispunjavanja ugovorne obveze redovitog upisivanja više godine studija. Namjerno počinjem odgovor s ovim podatkom jer želim istaknuti da istodobno studirati i izrastati u časnika OSRH nije nimalo jednostavno. Upornost tih mlađih ljudi koji će završiti studij i njihov dosadašnji odnos prema obvezama koje im nisu ostavljale previše slobodnog vremena, daje nam za pravo vjerovati u njihov profesionalni uspjeh i doprinos Oružanim snagama kada za to budu sposobljeni.

O ispunjenim očekivanjima realno ćemo moći govoriti tek onda kada kadeti izrastu u časnike OSRH i budu uključeni u procese odlučivanja u vojski. Ono što je doista neskrivena želja svih nas jest da oni koji postanu časnici nakon određenog vremena dostatnog za prva dokazivanja u sustavu, budu i promotori uključivanja većeg broja mlađih kvalitetnih ljudi u OSRH. Zainteresirani uvijek više vjeruju zaposlenima nego bilo kakvom oglasu ili korpora-

cijskoj literaturi. Ono na čemu mi svi u sustavu moramo poraditi jest stvaranje uvjeta da OSRH postanu jasno prepoznatljiv poželjan poslodavac za mlade ljude koji se u takvom sustavu žele profesionalno dokazivati i napredovati. Sigurno će ovaj program, koji je nedvojbeno potrebno dorađivati, i dalje biti temelj ulaska časnika borbenih rodova i rodova borbenih potpore u OSRH.

Zamrzavanje obveznog služenja vojnog roka

Koja su zvanja trenutačno deficitarna u MO-u i OS-u i hoće li se ona stimulirati nekakvim beneficijama?

Zvanja koja su trenutačno deficitarna u MO-u i OS-u su dipl. ing. strojarstva, brodostrojarstva, elektrotehnike (smjerovi elektronika i energetika), računarstva, građevine, informaticke, pomorskog prometa (smjer nautika), dipl. pravnik, doktori medicine. I na kadrovskom savjetu MO-a

27. veljače 2007. raspravljaljalo se o toj problematiki, odnosno o stanju deficitarnih struka u MO-u i OSRH-u.

U svrhu rješenja deficitnosti, u postupku je iznalaženje modela stimuliranja svih deficitarnih struka, a jedan od načina je i izmjena Pravilnika o dodacima na plaću koji će stimulirati u smislu uspješnog pribavljanja osoblja deficitarnih zvanja kao i njihov ostanak u OSRH. S tim u vezi, a u funkciji ostvarenja cilja vezano za sustav plaća i drugih oblika materijalne ili nematerijalne motivacije osoblja RH izrađen je prijedlog Pravilnika o dodatku na plaću i načinu isplate plaće djelatnim vojnim osobama kao i prijedlog Uredbe o vrijednosti koeficijenata osobnog čina za izračun plaće djelatne vojne osobe.

Već duže se najavljuje osnivanje Središnjice za upravljanjem osobljem, a i DPR-om je propisan koncept jedinstvenog upravljanja ljudskim resursima. Kad se može očekivati da će taj koncept saživjeti i hoće li se i kako tada vođenje i planiranje karijere časnika i dočasnika, poboljšati?

Koncept jedinstvenog upravljanja ljudskim resursima je cilj kako ustvrđen godišnjim smjernicama obrambenog planiranja, tako i Dugoročnim planom razvoja OS RH 2006. - 2015. Na raspravi na Vijeću za SPPP 18. prosinca 2006. godine donesen je zaključak da se promijeni naziv i opis cilja u Donijeti koncept upravljanja osobljem. Trenutno je Koncept u završnoj fazi ustvrđivanja konačnog teksta u čijoj pripremi su sudjelovali predstavnici M2 i GS-a OSRH, slijedi usvajanje, odnosno razmatranje na

kolegiju ministra i prihvatanje ministrovom odlukom. Implementaciju Koncepta upravljanja osobljem trebalo bi početi do 30. rujna 2007. Za otpočinjanje implementacije Koncepta ključno je ustrojavanje Središta za upravljanje osobljem. Ono će biti ustrojeno usporedno s cijelokupnim preustrojem OSRH, odnosno mora pratiti dinamiku donošenja cijelokupnog novog ustroja OSRH. Stoga, premda radni prijedlozi ustroja tog Središta postoje, realno je očekivati kako će oni u potpunosti biti prihvaćeni, a zatim pretvoreni u prve korake ustrojavanja nove ustrojbe nečeline u predloženom roku. Ta će ustrojbeni cjeline zatim preuzimati poslove do 2010., koji je kao rok postavljen u DPR-u.

Jeste li već počeli s pripremama za profesionalizaciju koja očekuje Hrvatsku vojsku i koje probleme očekujete?

Prije svega moram napomenuti da profesionalizacija ne podrazumijeva samo, kako se često u javnosti misli, uklanjanje vojnog roka. Profesionalizacija je usklađivanje i materijalnog i ljudskog potencijala kao i zahtjevan organizacijski proces.

U dijelu procesa profesionalizacije koji se odnosi na područje vojne obveze zamrznuo bi se obvezno služenje vojnog roka, te uvelo dragovoljno služenje, kao i ugovorna pričuva. Osim ugovorne pričuve postojala bi i nerazvrstana pričuva koja bi se iskoristila samo u slučaju neposredne ratne opasnosti i rata. Ona ne bi bila raspoređivana u postrojbe OS-a, niti bi se pozivala na vojne vježbe.

Sada je u tijeku izmjena potrebnih zakonskih odredbi koje bi omogućile zamrzavanje obveznog služenja vojnog roka i uvođenje novih kategorija osoblja za popunu - dragovoljnih ročnika i ugovornih pričuvnika.

Svakako da je pred nama jedan novi izazov u svezi s pribavljanjem osoblja za popunu OS-a, odnosno osmišljavanje novih modela popune koji će zainteresirati potencijalne kandidate za službu u OS-u. S obzirom na rečeno, podzakonskim propisima ponudit ćemo određene beneficije s namjerom da privuku dovoljan broj kandidata kao što su novčane naknade, prednost pri zapošljavanju u OS-u, prednost pri sklapanju ugovora za služenje u ugovornoj pričuvi i dr.

Našim približavanjem euroatlantskim asocijacijama jedna od važnih zadaća je i pripremanje osoblja za rad u ti-

jelima NATO-a i EU-a. Kako pripremate i imamo li dovoljno educiranog osoblja za rad u stožernim zapovjedništvima NATO-a i EU-a?

Projekti i zadaće iz Provedbenog plana međunarodne vojne suradnje jasno su definirani. Prioritet prve razine za razdoblje 2007. - 2010. je postupno povećanje sudjelovanja u mirovnim operacijama, s 200 pripadnika u 2006. na oko 600 pripadnika OSRH u 2010. U mirovnim operacijama UN-a sudjelovat će do 150 pripadnika OSRH, među njima i određeni broj stožernih časnika i eksperata. U NATO-ovim i EU vođenim operacijama odgovora na krize sudjelovat će do 450 naših pripadnika, a osim toga potrebno je pripremiti i uvježbati do 100 dočasnika i časnika za popunu različitih dužnosti u NATO-u i EU-u. Proces je kontinuiran, a nakon 2010. očekuje nas povećanje sudjelovanja. Zbog rotacija u misijama i zadaćama u inozemstvu, potrebno je pripremiti bar trostruko veći broj sadašnjih i budućih sudionika, dakle u ovoj fazi oko 2000 ljudi.

Kada govorimo isključivo o radu u multinacionalnim stožerima i zapovjedništvima, dosadašnju pripremu za upućivanje na takvu vrstu zadaća činili su obvezno usavršavanje jezika, međunarodni orientacijski i stožerni tečajevi, vojno-diplomatska izobrazba i potrebna zapovjedno-stožerna znanja i iskustva. Najvažnija usmjerenja postavljena u Konceptu izobrazbe koja se tiču ovog pitanja su dijelovi programa vojne izobrazbe druge i treće razine s obveznim tečajevima za stožerne časnike i dočasnike, kako karijerne tako i strukovne, intenziviranje učenja i održavanja znanja engleskog jezika s intencijom "dovođenja škole stranog jezika korisniku" i nizom drugih poticajnih mjera za one koji su spremni na samoučenje, uz zahtjev za znatno širom primjenom takvih edukativnih programa od NATO-a, UN-a i od partnera koji su razvili takve oblike edukacije.

Pred nama je jasno definiranje željenog profila ključnog osoblja po svim segmentima i postupno povećanje postojeće baze osoblja sposobljenog za različite zadaće.

Potreba za rotacijom kadrova

Koje biste aktivnosti, kad je o upravljanju osobljem riječ, izdvjili kao prioritete u sljedećem razdoblju, te mogu li se očekivati neke značajnije promjene u kadrovskom ili organizacijskom smislu u MO-u i OS-u?

U svakom slučaju to je usvajanje Koncepta upravljanja osobljem koji je podloga za reorganizaciju upravljanja osobljem u jedinstven sustav, koja će u širem opsegu početi ove godine. Nadalje, to je usvajanje novog Pravilnika o ocjenjivanju u cilju prilagodbe i unaprjeđenja sustava službenog ocjenjivanja, s

obižrom na to da samo kvalitetan i objektivan sustav vrednovanja može biti čvrst temelj jedinstvenom sustavu upravljanju osobljem kakvom težimo. Pripremljeni su prijedlozi novih Pravilnika o standardima profesionalnog razvoja i postupku ustvrdjivanja nemogućnosti daljnog profesionalnog razvoja časnika, dočasnika i vojnika i nalaze se u postupku donošenja.

Isto tako, pokazala se i potreba za rotacijama kadrova jer je uočeno da mnogi, a pri tom mislim na djelatne vojne osobe, u svom profesionalnom razvoju, nisu obnašale dovoljno raznovrsnih dužnosti koje bi im omogućile svestranstvo, što mislim da je predispozicija svakog današnjeg časnika i dočasnika. Da budem sasvim otvoren, danas u sustavu imamo časnike i dočasnike koji su već petnaest godina na istim pozicijama, a riječ je uglavnom o dužnostima u Ministarstvu obrane i Glavnem stožeru, što mislim da je nedopustivo i potpuno neučinkovito.

Isto tako moram istaknuti da se pod sustavom rotacija ne misli *pro forme* zadovoljavajući prijelaz iz MORH-a u OSRH i obrnuto i to tako da se ured iz jednog dijela zgrade zamjeni uredom u drugom dijelu zgrade, već mislim na rotacije po dubini sustava. Iz nazovimo to upravljačkog dijela u postrojbe i obrnuto, poštivajući sve značajke pojedinca, dakle njegov osobni čin, iskustvo i izobrazbu. Time bi svakako postigli svestranstvo u radu djelatnih vojnih osoba u svrhu unaprijeđivanja sustava i poboljšanja njegove učinkovitosti.

Pritom, kad govorim o rotacijama djelatnog sastava, moram istaknuti da u sustavu postoje i osobe koje nazivamo vojnim specijalistima, osobama koje posjeduju posebna znanja i vještine, te iskustvo od važnosti za funkcioniranje OSRH, kao što je tehničko osoblje te stručnjaci raznih specijalnosti. Oni su jedna posebna kategorija, te kao takvi imat će i specifičan razvojni put.

Također nas očekuje i preustroj u skladu s Dugoročnim planom razvoja koji bi trebao zaživjeti ove godine, dakle jedna nova organizacijska struktura Ministarstva obrane i OSRH, te u skladu s tim bit će zasigurno i kadrovskih promjena. ■

Press konferencija u MORH-u

Predstavljene izmjene Zakona o obrani i službi u OSRH

Ministar obrane Berislav Rončević s najbližim suradnicima održao je 26. ožujka u MORH-u press konferenciju na kojoj su predstavljene izmjene Zakona o obrani i Zakona o službi u Oružanim snagama.

Kad je o Zakonu o obrani riječ jedna od najvažnijih izmjena vezana je uz obvezu služenja vojnog roka. Naime, izmenama se predlaže donošenje odluke da se novaci ne upućuju na obvezno služenja vojnog roka, a oni koji to žele mogu vojni rok služiti dragovoljno. Ministar je pojasnio kako je riječ o zamrzavanju, a ne ukidanju vojnog roka. Dragovoljno služenje vojnog roka omogućilo bi se i ženama. Prema riječima ministra obrane ovaj model ne bi bio moguć da nije izvjestan naš ulazak u NATO čime ćemo ući u sustav kolektivne obrane. Istaknuto je i kako zamrzavanjem obveznog služenja vojnog roka ne prijeti nikakva opasnost za obranu zemlje te da imamo dovoljno osposobljenih pričuvnika koji jamče sigurnost. Jedna od novina u Zakonu je i uvodenje instituta ugovorne pričuve i osnivanje Vijeća za obranu, savjeto-

davnog tijela koje bi pratilo stanje obrambenih sposobnosti i kretanje reforme obrambenog sustava.

Kad je o Zakonu o službi u Oružanim snagama riječ između ostalih predložene su i izmjene nekih odredbi Zakona koje se odnose na zdravstvenu zaštitu

DVO-a, vojnostegovni postupak i sudjelovanje pripadnika OS-a u inozemstvu. Tako se primjerice kad je riječ o sudjelovanju pripadnika OS-a u mirovnim misijama predlaže da vrijeme provedeno u zemlji između dvije misije bude jednu, a ne kao do sada dvije godine. Zakonskim izmjenama se predlaže i da osobe koje svojim nedoličnim ponašanjem u javnosti nanesu štetu ugledu Oružanih snaga gube pravo na nošenje vojne odore. U slučaju neovlaštenog nošenja vojne odore kazne bi bile u skladu sa Zakonom o obrani. Ovo su, naravno, samo ne-

ke od izmjena Zakona o obrani i Zakona o službi u Oružanim snagama koje su, nakon što ih je na sjednici 22. ožujka usvojila Vlada, upućene u saborsku proceduru.

Ministar je istaknuo kako i druge zemlje provode reformu obrambenog sustava te da ju treba isključivo gledati kao podizanje obrambenih sposobnosti. Iстичуći značaj ulaska Hrvatske u NATO ministar Rončević je rekao da mi u NATO želimo ući jer je NATO najbolja polica osiguranja hrvatskih nacionalnih interesa na dulje razdoblje.

L. PARLOV

Hrvatskom časniku uručena srebrna medalja češkog MVP-a

Veleposlanik Republike Češke u Hrvatskoj NJ.E. Petr Burianek uručio je 26. ožujka časniku HRM-a bojniku Robertu Kramariću srebrnu medalju Ministarstva vanjskih poslova Republike Češke za nesobičnu hrabrost i požrtvovnost koju je pokazao u potrazi za dvojicom nastradalih čeških ronilaca u listopadu prošle godine.

Podsjetimo, češki su ronioci nastradali u Nacionalnom parku Kornati, a njihova tijela je pronašao bojnik Kramarić roneći na dubini od sedamdesetak metara.

Na prigodnoj svečanosti koja je povodom uručenja medalje bojniku Kramariću priređena u rezidenciji češkog veleposlanstva bio je i ministar obrane Berislav Rončević i zapovjednik HRM-a komodor Ante Urlić. Ministar Rončević je kazao kako je to što je bojnik Kramarić napravio na ponos svih nas kao i na ponos prijatelja iz Češke. Istaknuo je i kako Češka i Hrvatska imaju tradicionalno dobre odnose i snažno prijateljstvo koje do izražaja dolazi i u takvim tragičnim situacijama koje nitko ne želi ali se nažalost ipak događaju.

Djelo bojnika Kramarića je dokaz ne samo hrabrosti nego i ljudske humanosti i suošjećanja", kazao je veleposlanik Burianek te napomenuo kako ne treba posebno isticati što je pronalazak tijela čeških turista značio njihovim obiteljima. Zahvalio se i ministru Rončeviću što je naznačio svečanosti te ga pozvao da posjeti Češku Republiku.

L. PARLOV

Što je dugoročno jeftinije?

Sigurnosna jamstva koja proistječu iz članstva u NATO-u, model razvoja specijalističkih sposobnosti, mogućnost modeliranja malih, mobilnih OS, dugoročno postaju alati za uštede, pritom ni na koji način ne ugrožavajući vjerodostojnost i snagu nacionalne obrane, već štoviše, akcelerirajući njezine mogućnosti

—Dražen JONJIĆ—

Obrambeni sustavi, oružane snage svake zemlje iznimno su skupi, no svaka ih suverena država razvija neovisno o tome nalazi li se u nekom obrambenom savezu ili ne. Svaka vojska se s vremenom transformira, a borbeni sustavi zahtijevaju nužnu modernizaciju, kako bi mogli odgovoriti temeljnoj zadaći svake vojske - nacionalnoj obrani.

Što Hrvatska u približavanju punopravnom članstvu u NATO-u može očekivati na ovom planu? Činjenica je kako su oružani sustavi OSRH uglavnom nabavljeni tijekom Domovinskog rata. Po svim relevantnim dokumentima i vizijama, nalazimo se pred velikim ciklusom modernizacije. Definirani su prioriteti za sve grane, a odredene su i brojčane veličine Oružanih snaga. Uzimajući u obzir ove općepoznate činjenice, treba reći kako bismo na promjene unutar sustava bili prisiljeni neovisno o NATO-u. Neovisno o procesu pristupanja, za navedene transformacije bilo bi potrebno izdvojiti velika finansijska sredstva. Kao rezultat tih ulaganja, iz procesa preustroja izaći će mala, dobro naoružana i mobilna oružana sila, prilagodena svim zadaćama koje se pred nju postavljaju.

Naravno, imajući u vidu, osobito nakon samita u Rigi, izvjesnost pristupanja Savezu u, objektivno, vrlo skorom vremenu, u procesu prilagodbe OSRH pristupilo se, ne od jučer, aktivnostima uskladenim s Akcijskim planom za članstvo kojima je cilj postizanje interoperabilnosti i kompatibilnosti, ostvarivanju partnerskih ciljeva. Dosezanjem NATO standarda najviše pridonosimo sebi. U procesu pune prilagodbe budućih OSRH standardi koji proizilaze iz partnerskih ciljeva bit će standardi cjelokupnih OS. Nitko racionalan ne može sebi dopustiti luksuz stvaranja zamalo dviju vojski - jedne za nacionalne zadatce, a druge za zadaće kolektivne sigurnosti.

U čemu je ušteda?

U čemu je ušteda? Bilo bi pogrešno reći kako će ona trenutačno biti vidljiva. Imajući u vidu zaključke posljednjih NATO samita, osobito Praškog i tamo proklamiranih Praških sposobnosti, može se reći kako se specijalizacijom modula unutar OS-a razvijaju one sposobnosti koje nacionalne ekonomije mogu izdržati. To znači da nije potrebno nužno razvijanje svih sposobnosti. No, odluka o razvoju samo je i isključivo nacionalna odgovornost. Postavljeni okvirni otvaraju mogućnosti za racional-

niji pristup u transformiranju nacionalnih oružanih snaga i nedvojbeno racionalniji pristup usmjeravanju uvijek ograničenih kako ljudskih potencijala, tako i financijskih sredstava.

Sigurnosna jamstva - dugoročne uštede

Pogodnosti koje nosi kolektivna obrana smanjuju rizike za nacionalnu sigurnost koji su veći za zemlje koje se nalaze izvan prostora Saveza. Već je i Partnerstvo za mir donijelo određena sigurnosna jamstva. Ona se u svojoj punini ostvaruju, naravno, tek punopravnim članstvom.

Još jedan od segmenata gdje se dugoročno mogu očekivati gospodarske koristi od članstva jest i udio obrambenog proračuna u bruto domaćem proizvodu. Činjenica je kako je on nemjerljivo veći kod zemalja koje nisu u članstvu. Prisjetimo se samo koliki je bio postotak obrambenog proračuna u BDP-u Hrvatske u vrijeme Domovinskog rata. Približavanje euroatlantskim integracijama te, naravno i prelazak na mirnodopski ustroj, spustile su njegov udjel na manje od 2% BDP-a. Postavit će se pitanje kako NATO inzistira na većim udjelima. No, to nije točno. NATO preporučuje, a konačna odluka je u nacionalnim okvirima.

Ulazak u NATO, smanjenje realne ugroze zbog sigurnosnih jamstava omogućuje i smanjenje broja pripadnika OS-a. Prošlo je vrijeme masovnih stajačih vojski. Današnjica su visokospecijalizirani vojnici koji se mogu nositi sa sve zahtjevnijim zadaćama i suvremenim tehnologijama. Jedan od putova je i potpuno profesionalna vojska. No, ni to nije NATO-ov zahtjev, jer u zemljama saveznicama ta je problematika riješena na različite načine. Možda je profesionalna vojska na početku i skuplja, ali s vremenom, nakon prvih velikih ulaganja, ona postaje isplativa. Netko će reći kako je vojska uvijek trošak. Ipak, nismo još našli na primjer kako se netko odlučio zbog tog razloga raspustiti svoju vojsku. O pitanju različitih rješenja i odnosima troškova profesionalne vojske u odnosu na model koji uključuje i ročnički sastav još ćemo govoriti.

U svakom slučaju, sigurnosna jamstva koja proistječu iz članstva u NATO-u, model razvoja specijalističkih sposobnosti, dugoročno postaju alati za uštede, pritom ni na koji način ne ugrožavajući vjerodostojnost i snagu nacionalne obrane, već štoviše, akcelerirajući njezine mogućnosti. ■

U Zemuniku obilježen Dan 93. zrakoplovne baze

Svečanim postrojem svih pripadnika 93. zrakoplovna baza obilježila je 21. ožujka Dan postrojbe.

U prigodnom obraćanju zapovjednik postrojbe pukovnik Miroslav Kovač istaknuo je važnost ove postrojbe u sustavu HRZ-a, PZO-a i HV-a u cjelini. Ona obavlja tri težišne zadaće: školovanje hrvatskih vojnih pilota, angažirana je u protupožarnoj sezoni u gašenju požara iz zraka i letačkim zadaćama za potrebe ZERP-a. Uz podsjetnik na povjesnicu postrojbe pukovnik Kovač posebno je istaknuo doprinos koji su pripadnici postrojbe dali u oslobođanju vojarne "Zemunik", te obrani dostignutih crta nakon operacije Maslenica. Osvrćući se na ostvarene rezultate pukovnik Kovač iznio je i podatke o 204 vojna pilota koji su završili školovanje 10 naraštaja, u tijeku je školovanje tri naraštaja, a seleksijsko letenje završila su još dva naraštaja. Cijeli proces odvija se uz suradnju i potporu Zapovjedništva za izobrazbu i obuku "Rudolf Perešin", te fakultete prometnih znanosti Sveučilišta Zagreb i Sveučilišta Zadar.

Uz školovanje kadeta, piloti zrakoplovne baze uveli su u nastavnički posao i 8 mladih naraštaja koji uz svoj nastavnički poziv preuzimaju zapovjedne i ostale dužnosti u zapovjedništвima i izvršnim postrojbama HRZ-a i PZO-a.

Sudjelujući u protekloj protupožarnoj sezoni 855. PPE sa 4 CL-415 i jednim AT-802 obavila je 2971 let, 2744 bacanja vode u 378 sati naleta. Važno je istaknuti da je eskadrila uspjela u istoj sezoni obučiti i jednog kopilota, te dva kapetana na CL-415, a u tijeku je obuka jednog kapetana. Na At-802 osposobljena su dva nastavnika letenja, 2 pilota za djelovanje na požaru, a u tijeku je preobuka dvojice pilota. Na kraju je pukovnik Kovač, čestitavši svim pripadnicima Dan postrojbe, zatražio daljnju spremnost i uspješnost u provedbi svih budućih aktivnosti.

U povodu Dana 93. zb pohvaljeni su i nagrađeni najuspješniji pripadnici postrojbe, dok je Odlukom zapovjednika

93. zb u čin razvodnika promaknuto 16 djelatnika a 5 u čin pozornika. Zapovjednik HRZ-a i PZO-a nagradio je nagradnim dopustom od 5 dana natporučnika Kristiana Kraljića, a pohvalio razvodnika Slavka Tuzlaka, a potom su uručene i pohvale zapovjednika 93. zb bojniku Đenku Barabaroši, natporučniku Siniši Huciki, poručniku Dejanu Boljunčiću, stožernom naredniku Rajku Mohenskom, naredniku Darku Periću, skupniku Mariu Višiću i razvodniku Ivanu Vidaku. Programu obilježavanja Dana 93. zb prethodio je čin sjećanja na 10 poginulih branitelja stradalih u obrani Škabrnje od kojih su šesterica bili pripadnici baze. U crkvi Svih svetih na mjesnom groblju u Sukošanu služena je misa zadušnica koju je predvodio o. Ivo Topalović, vojni kapelan. Potom su brojna izaslanstva lokalne zajednice, braniteljskih udruga i ratni zapovjednici odali počast poginulima na grobljima u Sukošanu i Škabrnji.

M.KARAČIĆ

Primopredaja dužnosti zapovjednika 93. zb

U nazočnosti general bojnika Viktora Koprivnjaka i brigadnog generala Vlade Bagarića u 93.zrakoplovnoj bazi u vojarni "Zemunik" obavljen je svečani čin primopredaje dužnosti zapovjednika postrojbe.

Snimio M. KARAČIĆ

Umjesto dosadašnjeg zapovjednika brigadira Ivana Gulišije koji odlazi u mirovinu, zapovjednikom je imenovan pukovnik Miroslav Kovač. Zahvalivši se brigadiru Gulišiji za sveukupni doprinos u radu 93. zb general bojnik Viktor Koprivnjak istaknuo je posebnu važnost koju će 93. zb i u novom preustroju zadržati jer se uspjesi i zadaće ove postrojbe na poseban način reflektiraju i na sveukupnu aktivnost HRZ-a i PZO-a, te novo-postavljenom zapovjedniku zaželio uspjeh u obnašanju odgovorne zadaće. Pukovnik Miroslav Kovač u HV-u je od 1991. godine. Ostvario je 2000 sati naleta na 5 tipova zrakoplova. Trenutačno leti na helikopter MI-8 MTV-1. Do sada je obnašao niz odgovornih dužnosti, a dolazi sa mjesta zapovjednika 95. zb Divulje i zamjenika zapovjednika Operativnog vatrogasnog zapovjedništva OS RH. Završio je Zapovjedno-stožernu i Ratnu školu "Ban Josip Jelačić".

M.K.

Drugi HRV OMLT u misiji ISAF u Afganistanu

Naše kockice cijeli Mazar e Sharif prepoznaće

Stvarno će zvučati kao pretjerivanje o ugledu Hrvatske vojske u svijetu, ali na moje osobno oduševljenje prišao mi je bojnik mongolske vojske i pitao zašto mi ispod zastavice na lijevoj ruci ne piše „Hrvatska“ nego „Croatia“, jer oni naziv naše domovine izgovaraju kao mi, znaju za naš Domovinski rat, za naš sport, za Šukera i Janicu, prate naš rukomet, znaju za slavonski kulen

— Iz Afganistana Zdravko MILOŠEVIĆ —

Dani brzo prolaze, mentorira se svakodnevno. U pomoć su priskočile i oružane snage Republike Mongolije koje su također u misiji ISAF u Afganistanu sa zadaćom obuke i remonta tehničke. U svom mandatu obilaze posjedne i uklanjaju tehničke nedostatke po cijelome Afganistanu, istodobno obavljajući ANA-ine snage u održavanju sredstava koji ma se koriste za vrijeme obuke s HRV OMLT-om. Stvarno će zvučati kao pretjerivanje o ugledu Hrvatske vojske u svijetu, ali na moje osobno oduševljenje prišao mi je bojnik mongolske vojske i pitao zašto mi ispod zastavice na lijevoj ruci ne piše „Hrvatska“ nego „Croatia“, jer oni naziv naše domovine izgovaraju kao mi, znaju za naš Domovinski rat, za naš sport, za Šukera i Janicu, prate naš rukomet, znaju za slavonski kulen. I nakon svih

U svečanom stroju

tih izjava i simpatija koje čujem o svome narodu u svijetu 4500 km daleko od kuće, ne mogu a da to ne spomenem jer to jednostavno oduševi. Lijep je osjećaj kada si ti taj, jedan mali dio velikog naroda, a velik si u očima drugih naroda. Iskreno, ni nado se nisam da će znati za nas a kamoli za naše domaće proizvode. Stvarno sam ponosan na svoj narod i što sam pripadnik jednog takvog tima u kojem sada radim a o kojem pišem, ponosan sam na našu zastavu i na naše kockice koje već cijeli Mazar e Sharif prepoznaće.

Hrvatski dan

Uz ideju i snalažljivost nabavljen je materijal za jarbol za hrvatski državni stijeg čije je prvo podizanje obilježeno „hrvatskim danom“ u kam-

pu Mike Spann i malim prigodnim domjenkom za prijatelje i kolege suradnike koji su svojom nazočnošću uveličali svečanost. Jarbol je dar kolega iz BiH koji rade u Afganistanu kao mehaničari na održavanju terenskih vozila. Ideju za grb kao ukras dali su i realizirali vojnici, dočasnici i časnici 2. HRV OMLT-a. Napravljen je i ukrašen kamenom kojim je pokrivena cijela baza u kojoj boravimo i idealno se uklapa u prostor što je pravo osvježenje

za kamp, te su naše poznate kockice opet došle do izražaja. Svečanost je počela postrojavanjem 2.HRV OMLT-a, nacionalnom himnom i počasnim pozdravom domovini. Gosti su na domjenku imali prigodu slušati priče i gledati slike iz Hrvatske, o njezinim ljudima, vojsci i prirodnim ljepotama, degustirati domaće slavonske specijalitete i poznati nam vojnički govedi gulaš. Ne treba ni napomenuti da je oduševljenje hranom bilo očito onima koji su je prvi put probali a gosti su pozvani provesti godišnji odmor kod nas u Hrvatskoj.

Protekli nam je tjedan svojim posjetom uveličao i tajnik Vojnog ordinarijata generalni vikar, mons. Šantić kojeg je put doveo i u naš kamp. Održana je misa, prigodni pozdrav i blagoslov. Mons. Šantić posebno je istaknuo koliko je svakomu od nas važna obitelj i kako jedni drugima trebamo uvijek pružiti pomoći i biti u prilici saslušati se. A mi smo ovdje u misiji doista jedna velika obitelj. ■

Podizanje hrvatske zastave na novonabavljeni jarbol

Suradnja s Uskrslim za dobro bližnjih

Poštovani pripadnici naše Vojne biskupije u domovini i u inozemstvu, draga moja braćo i sestre!

Slavimo Uskrs u jubilarnoj godini, o 10. obljetnici osnutka našega Vojnog ordinarijata. U svjetlu Božjega zahvata u povijesti spasenja trudimo se sagledati što je Bog nama povjerio da po suradnji s njim ostvarimo za dobro naših bližnjih. Krist je, odlazeći s ovoga svijeta, zadaču koju mu je dao Otac prenio na one koji su povjerivali u njega, davši im i jamstvo da će trajno biti s njima: Kao što je me poslao Otac i ja šaljem vas... Idite po svem svijetu propovijedajte Evangelje - Radosnu vijest - svakom stvorenju. Tko povjeruje i pokrsti se, spasit će se... I evo, ja sam s vama u sve dane - do svršetka svijeta (v. Mt 28,16-20; Mk 16,14-18; Lk 24,36-49; Iv 20,19-23; Dj 1,6-8).

Bog je u povijesti spasenja uvijek računao s konkretnim čovjekom. Kod stvaranja čovjeka, Adama poziva na suradnju u poboljšanju svijeta jer je htio čovjeka suradnika koji nesavršeni svijet usavršuje. Dijalog između Boga i čovjeka bio je znak uvažavanja, međusobnog prihvatanja i priateljstva, koje se preko čovjeka prenosi i na čitavu prirodu. Sklad s Bogom znači sklad sa savješću, a on stvara sklad među ljudima i sklad u prirodi. Poslije čovjekovog pada "Bog, bogat milosrdem" najprije Nou, zatim Abrahama, Mojsija, pa proroke ponovno poziva na dijalog. Zapravo, poziva čovjeka da prihvati njegov način razmišljanja da bi se uspostavio sklad izgubljen Adamovim odbacivanjem Boga. Proroci naglašavaju istinu, koja se neprestano provlači kroz Stari zavjet: Zlo započinje onda kad čovjek napušta Boga i iznevjeri se Savezu. Bog ga tada ne kažnjava, nego čovjek, jer je po svojoj biti "ukorijenjen u Bogu", bez Boga ne može živjeti i zato luta izgnanstvima dok ne postane svjestan gdje je početak njegova dobra i uzrok njegova zla. Svaki put kada pravednici Staroga zavjeta prihvate put Jahvin i upućuju ljude da idu njime, to postaje blagoslov za narod i domovinu.

Da bi se ostvario taj središnji događaj ljudske povijesti, Bogu je trebao čovjek suradnik. Gledajući šire razvoj zbivanja, uočavamo da mnogi nisu ni znali da surađuju s Gospodinom. Ipak, osim mnogih koji su nesvesno pomagali ostvarenje utjelovljenja Sina Božjega i početak Otkupljenja, Bog je htio i aktivran pristanak onih koji će na najbližiji način surađivati u tome njegovu djelu. Djevica Marija, po čijem prihvatanju Riječ tijelom postade i nastani se među nama; pravedni Josip, muž njezin; apostoli, sa svim svojim slabostima i nedostacima; obraćeni progonitelj Crkve Savao, i toliki drugi, svatko na svoj način unosi sebe u to djelo Otkupljenja i postaje "posuda izabrana" za pronošenje Radosne vijesti. Očito je da Bog doista računa s čovjekom u ostvarenju svoje zamisli spašenja i da mu u tom redu spasenja treba svaki čovjek.

Čvrsta veza s Kristom učinila je da smo 14 stoljeća preživjeli

I hrvatski je narod, dolaskom na obale Jadrana, veoma brzo došao u dodir s kršćanstvom. Danas smo zahvalni Bogu za one prve susrete koji su se dogodili između Hrvata i Svetе Stolice. "Došavši ovamo, oni su ubrzo, još od VII. stoljeća prihvatali Kristovu vjeru i rimskog biskupa kao njegovog namjesnika postavši i ostavši za trajna vremena sastavnim dijelom izgradnje i obrane zapadne kršćanske uljudbe... Pravi smisao ove činjenice može se dočekiti tek kada se ima na umu da je povijest hrvatskog naroda, zbog geopolitičkog položaja, na razlučnici različitih civilizacija i imperijalnih presizanja, sve do sada, bila teška i tegobna borba za opstanak... Povijesno je veoma znakovito svjedočenje cara Konstantina Porfirogeneta da su Hrvati sklopili sporazum s papom Agatonom g. 679. da neće napadati druge narode. Svoje prvo međunarodno priznanje - po tada uobičajenom shvaćanju - Hrvatska je zadobila od... pape Ivana VIII. koji 7. lipnja 879. piše knezu Branimiru..." (iz pozdravnog govora predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana prigodom dolaska Sv. Oca Ivana Pavla II. u Hrvatsku, 10. rujna 1994.).

Koja je suradnja toga hrvatskog čovjeka s Crkvom i Gospodinom ovdje bila potrebna da se očuva naša samobitnost na ovim burnim prostranstvima! Koliko nas je stajalo to naše "predzidiye kršćanstva"! Pa ipak, Hrvat je znao da je njegova žrtva za drugog, žrtva za Krista. Premda često ne samo da nismo za to dobivali nikakvu zahvalnost, nego je bilo suprotno. Zatim, zar nije nama Hrvatima dar Božje providnosti da je na Petrovu stolicu 1978. godine došao krakovski nadbiskup Karol Wojtyla? Čovjek koji je itekako dobro poznavao sve opasnosti bezbožnih ideologija nacizma i komunizma te razumio svu istinu povijesne patnje hrvatskoga naroda. Morat će još mnogo vremena proći da Hrvati shvate svu važnost toga velikoga Pape, koji je tako često znao reći: "Dragi moji Hrvati!" a za svoje 100. putovanje izabrao upravo Hrvatsku. Ali i to je bio oblik suradnje s Gospodinom, uza sve naše slabosti i svu našu grešnost. Pa premda nas je sudska raspršila svuda po svijetu, ipak smo u povezanosti s Crkvom sačuvali svoje korijene i svoj bitak. Čvrsta veza s Kristom učinila je da smo 14 stoljeća preživjeli unatoč brojnim kalvarijama.

I naša najnovija povijest, povjesnica naše samobitnosti i želje za slobodom, pokazuje istinu da kada se udružimo s Gospodinom i našom Nebeskom Majkom, nema te snage koja nas može slomiti. Mnogi tzv. veliki smatrali su da smo borbom za neovisnost ušli u avanturu bez povratka i da ćemo brzo slomiti vrat u sudaru s jakim agresorom. A Hrvati su tada uzeli krunicu u ruke i počeli moliti za branitelje, za one koji su na vlasti, za sve koji su spremni putem Krista izložiti svoje živote za dobro čovjeka. Krunica se molila doista svugdje. Bila je znak prepoznavanja i znak osobnog identiteta. Nisu li upravo branitelji odgoje-

ni u duhu Kristove spremnosti na žrtvu prvi krenuli u obranu Domovine i učinili sve da se ne dogode novi Vukovari, Škabrnje, Voćini...? Lijepo je rekao jedan branitelj: "Bili smo u situaciji Davida i Golijata, i Gospodin je ponovno posramio Golijata a osnažio Davida." Što bi se bilo dogodilo u Hrvatskoj da nije bilo takvih suradnika Božjih?

Jasno, oni koji svu moć stavlju u ljudsku snagu nikada to neće moći razumjeti. Zato se svijet i sada čudi. Možda su pomršeni i nečiji računi jer Hrvatska je danas stvarnost s kojom treba računati i koju valja i na međunarodnoj pozornici uvažavati. Očito je da je to Božje djelo, kako je često znao reći svete uspomene kardinal Kuharić.

Istodobno su odgovorni za hrvatski narod bili svjesni da je potrebno urediti pravne odnose sa Sv. Stolicom. Poslije priznanja Republike Hrvatske veoma brzo su uspostavljeni diplomatski odnosi između hrvatske države i Svetе Stolice te otvorena nuncijatura u Hrvatskoj i veleposlanstvo u Vatikanu. U tom vremenu vode se pregovori o ugovorima kojima će se urediti što bolji odnosi između ova dva međunarodno priznata pravna subjekta. Među prvim ugovorima je i onaj koji uređuje dušobrižništvo u Hrvatskoj vojsci i policiji, potpisani 19. prosinca 1996. godine. Prihvaćen u Saboru postaje dokument po kojem se može djelovati. I doista, 25. travnja 1997. godine Sv. Otac Ivan Pavao II. osniva Vojni ordinarijat u RH dekretom Qui Successimus Zbora za biskupe. Dopisom Apostolske nuncijature u Hrvatskoj od 20. ožujka 1998. obaviješten je mons. Juraj Jezerinac da od 7. ožujka te godine više ne nosi naslov naslovnog biskupa Strumice nego "Vescovo Ordinario Militare per la Croazia", a dekretom Omnim Ecclesiarum sollicitudine Zbora za biskupe, od 22. rujna 1998. godine, odobren je Statut Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj. Istodobno je Vojni ordinarijat prikazao Zboru za biskupe Pravilnik o ustrojstvu i djelovanju Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj koji su u Zagrebu 3. prosinca 1998. potpisali predsjednik HBK-a i ministri obrane i unutarnjih poslova.

Prve vojne kapelanie osnovane su, ne bez razloga, upravo na godišnjicu smrti tada Sluge Božjega a sada Blaženoga Alojzija Stepinca 1998. godine. Svjesni odgovornosti za dio Crkve u našem narodu koji se zove Vojna biskupija, nastojali smo duhovnu skrb prilagoditi posebnim okolnostima života (v. SMC) naših vjernika i usmjeriti pastoral na poseban način.

Svi smo pozvani na suradnju s Uskrslim Gospodinom

I Hrvatska je vojska danas u novim okolnostima. Izašla je iz rata kao pobjednička i osnovna joj je zadaća u poratnom vremenu bila da se preustroji u mirnodopsku suvremenu silu s novim zadaćama u skladu s prilikama i zahtjevima svijeta u globalizacijskim procesima. Ipak, sve posljedice ratnog stanja još uvijek djeluju na hrvatske vojnike. Svakodnevne životne okolnosti, s vidljivim tragovima još iz vremena agresivnog komunističkog ateizma, poseban su izazov za sve nas u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Svjesni smo da se, u vremenu u kojem živimo, svaki naš vojnik, general, admirral, časnik i dočasnik te policajac, samo izgrađenom osobnom vjerom može djelatno uključiti u vjeru zajednice Crkve te ostati postojan pred najezdom

liberalizma i praktičnog materijalizma koji brzo uništavaju vjerničku ljepotu koja je stoljećima bila vidljiva u našim katoličkim zajednicama.

Zahvalni smo također svim dobrim ljudima za trud i ulaganje svojih života u ostvarenje hrvatske slobode, ali i za pomoć u zaživljavanju duhovne skrbi za naše vojниke i polacjce. To su u prvom redu naši branitelji, koji su žrtvovali svoje živote za našu domovinu. Tu su i dva velikana naše novije povijesti, koji su svaki na svoj način u Hrvatskoj označili kraj XX. stoljeća - dva imenjaka: Franjo predsjednik Tuđman i Franjo kardinal Kuharić. Prigodom mojega posjeta, zajedno s generalnim vikarom, predsjedniku Tuđmanu 1. listopada 1999. godine, on je pred nama očitovao radost zbog rada Vojnog ordinarijata i htijući nam posvijestiti da veliko djelo činimo rekao je da nastavimo tako dalje. A kardinal Kuharić se sve do smrti vrlo često zanimalo za naš rad i poticao da ustrajemo. Zahvalni smo u ovom trenutku također svim ministrima obrane i unutarnjih poslova, svim načelnicima GSOS-a RH i ravnateljima policije, svim visokim dužnosnicima ministarstava, svim generalima i načelnicima policijskih uprava, svim časnicima i dočasnicima vojske i policije, svim vojnicima i policajcima te državnim službenicima, za prihvaćanje, suradnju, poticaj i naklonost.

I dok tako sa zahvalnošću gledamo u prošlost, u proteklih naših 10 godina, pitamo se što Gospodin stavlja pred nas u budućem vremenu. Jedno znam, draga moja braća i sestre, a to je da smo svi pozvani na suradnju s Uskrslim Gospodinom. Njegovo je uskrsnuće početak i smisao svih naših nastojanja te u njegovu uskrsnuću nalazimo opravdanje cijelokupnog našeg djelovanja. Sve vas zato pozivam da, otvoreni Božjoj riječi, zajedno osluškujemo što Gospodin od nas očekuje. Svi smo pozvani svjedočiti dobro koje nam je Gospodin učinio.

Neka nas Uskrsli Krist, čiji blagdan Uskrsnuća slavimo u ovoj jubilarnoj godini naše Vojne biskupije, prosvijetli da shvatimo i prihvativmo činjenicu da On bez nas ne može spasiti svijet. To će za nas biti još veći izazov da svoje krštenje živimo dostojanstveni, isto onako kako smo se znali izložiti za slobodu i svako dobro naše Domovine. Kao što je poslao učenike u svijet da propovijedaju i svjedoče za Njega uskrslog, isto tako danas šalje i nas da u novom desetljeću novim naraštajima koji dolaze upravo mi budemo svjedoci njegove dobre i ljubavi koju nam je iskazao po Crkvi.

Sretan vam i blagoslovljjen Uskrs! Aleluja!

Mons. Juraj Jezerinac,
vojni ordinarij

Primopredaja dužnosti u Zapovjedništvu HKoV-a

Na prigodnoj svečanosti održanoj 26. ožujka u karlovačkom Domu Hrvatske vojske, kojoj su nazočili načelnik Glavnog stožera OSRH general zbora Josip Lucić te brojni visoki časnici OSRH kao i predstavnici Vojnoodiplomatskog zbora, održana je službena primopredaja dužnosti zapovjednika Hrvatske kopnene vojske.

Dosadašnji zapovjednik general pukovnik Marijan Mareković proteklo četverogodišnje razdoblje djelovanja Zapovjedništva HKoV-a ocijenio je vrlo uspješnim ujedno izrazivši nadu da će iduće razdoblje biti još dinamičnije

s obzirom na povećan angažman naših vojnika izvan granica te preustroj i modernizaciju.

"Uvjeren sam i kako će u vremenu koje je pred vama ovo Zapovjedništvo postati još učinkovitije i profesionalnije", kazao je general Mareković u svom pozdravnom govoru. General pukovnik Mladen Kruljac, novoimenovani zapovjednik HKoV-a zahvalio je generalu Marekoviću na doprinosu u razvoju HKoV-a ujedno izrazivši uvjerenje kako će uspješno nastaviti preuzete obveze i uložiti maksimalan

snimio I. BRANDT

trud u nadogradnivanje spremnosti HKoV-a. Uputivši čestitke i starom i novom zapovjedniku general Lucić je podsjetio na njihov uspješan ratni put i doprinos u Domovinskom ratu, te je istaknuo kako je pred OSRH vrijeme velikih izazova kojima treba odgovoriti. Generalu Marekoviću potom su generali Lucić i Kruljac te djelatnici Zapovjedništva uručili prigodne darove.

V.P.

Potpore vojne medicine u slučajevima masovnih katastrofa

Potpore vojne medicine u slučajevima masovnih katastrofa bila je tema seminara koji se od 20. do 22. ožujka održao u MORH-u.

Seminar je organizirala Sanitetska uprava GSOS-a, a predavači su bili pripadnici Nacionalne garde Minnesota.

Uz sudionike iz OSRH-a i MORH-a na seminaru su bili i predstavnici Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstva unutarnjih poslova, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, Hitne medicinske pomoći, Državne uprave za zaštitu i spašavanje i Hrvatskog zavoda za toksikologiju.

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
SLUŽBA ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU
I INFORMIRANJE**

**raspisuje:
INTERNI NATJEČAJ**

za prijam administrativnog tajnika u Odjelu za kulturno-društvene djelatnosti

Uvjeti:

- SSS
- godinu dana radnog staža
- upravna, ekonomска, gimnazija ili druga odgovorajuća struka
- položen državni stručni ispit

Rok za podnošenja prijava je 15 dana od objave u Hrvatskom vojniku, **do 6. travnja 2007.**

Ze sve informacije molimo javiti se u Odjelu za kulturno-društvene djelatnosti na tel. 45 67 926.

Tijekom tri dana obrađen je širok spektar tema. Tako se prema riječima načelnika Sanitetske uprave brigadira Marijana Zlatara između ostalog raspravljalo o pružanju zdravstvene zaštite na bojišnici razine ROLL 1 i ROLL 2, kirurškim timovima, ali i o primjerice posljedicama koje je uragan Katrina ostavio u New Orleansu. Predavači su sudionike seminara upoznali i sa svojim iskustvima u pružanju primarne zdravstvene zaštite u Iraku. To je ujedno bila i dobra prigoda za uspoređivanje njihovih iskustava u pružanju primarne zdravstvene zaštite u Iraku s iskustvima našeg medicinskog tima, koji je dio združenog hrvatsko-albansko-makedonskog tima definiranog Američko-jadranskom poveljom, u pružanju takvog istog oblika zdravstvene zaštite u misiji ISAF u Afganistanu.

Za sudionike seminara iz civilstva posebno je bio zanimljiv dio koji se odnosio na pripremanje i reagiranje u slučajevima katastrofa, odnosno na civilno-vojnoj suradnji u takvim slučajevima. U sklopu toga naglasak je bio na razradi obrasca, odnosno načinu izrade priprema, njihovoj evaluaciji i reagiranju u slučaju masovnih katastrofa.

L. PARLOV

Prezentacija viličara u vojarni "Borongaj"

U zagrebačkoj vojarni "Borongaj" 26. ožujka održana je prezentacija dvaju posebnih vozila: viličara Crayler CR 55, te Crayler CR 253 HD-heavy duty.

Riječ je o proizvodima austrijske tvrtke Palfinger, čiji je hrvatski zastupnik riječki PK d.o.o. CR 55 je "klasični" viličar, dok manji CR 253 HD funkcioniра na daljinsko upravljanje. Prezentacija je obavljena upravo na inicijativu PK-a, kao odgovor na potrebu OSRH za opremanjem upravo takvima vrstama vozila. Na-

kon "teoretskog" dijela, na jednoj od pisti vojarne djelatnici Palfingera i PK-a su obavili "živu" prezentaciju, a prisustvovali su joj predstavnici nadležnih tijela MORH-a i OSRH, kao i predstavnici nekih privatnih hrvatskih tvrtki, također zainteresiranih za nabavu viličara. Inače, opremanje Voda za pretovar u OSRH (između ostalog i viličarima) jedan je od partnerskih ciljeva u sklopu PzM-a koji je i Hrvatska prihvatala.

D.V.

Trenažna gađanja

U organizaciji 204. br PZO-a provedeno je od 12. do 15. ožujka trenažno gađanje ciljeva u zračnom prostoru s LT-RO PZO.

Trenažna gađanja ciljeva u zračnom prostoru s PZT 20/3 mm A4 proveli su na sportskom aerodromu u Sinju, DVO i ročni vojnici 204. br PZO te pripadnici bitnice PZO 4. gbr. Trenažiranje se svakodnevno provodilo uz praćenje radio vodene mafete zrakoplova. Potporu 204. br PZO pri provedbi trenažnih gađanja ciljeva u zračnom prostoru, pružili su u logističkom smislu (smještaj i prehrana) pripadnici SzOP Sinj. Nakon završetka trenažnih gađanja, 16. ožujka pristupilo se bojnom gađanju ciljeva na zemlji iz PZT 20/3 mm. Bojno gađanje provedeno je na poligonu Veliko Suho polje kod Vrlike, uz nazočnost zapovjednika 204. br PZO, pukovnika Radoslava Rogulja i pukovnika Zlatomira Žarka iz Zapovjedništva 4. korpusa HKoV-a, a svi djelatnici i ročni vojnici uspješno su obavili bojno gađanje.

Istodobno s provedbom trenažnih gađanja na sportskom aerodromu u Sinju, u vojarni "Knez Trpimir" - Divulje pro-

vedena
su tre-
nažna
gađanja

ciljeva u zračnom prostoru s lakin prijenosnim raketnim sustavima. Trenažiranje su proveli DVO i ročni vojnici 204. br PZO, te pripadnici bitnice PZO 4. gbr. Navedena trenažiranja provedena su na uređaju za trenažiranje (Bregana) a 13., 14. i 15. ožujka na poligonu Zečevo provedeno je trenažiranje na imitator zračnog cilja (metkić iz ručnog bacača M-57). Provedba trenažnih i bojnih gađanja trebala je utvrditi trenutačno stanje obučenosti PZO postrojbi 4. korpusa HKoV-a, a posebice obučenost ročnih vojnika naraštaja 4/2006 te novih djelatnika u gardijskoj postrojbi. Zapovjednik 204. br PZO, pukovnik Radoslav Rogulj, ocijenio je trenažna i bojna gađanja vrlo uspješnim, što govori o dobroj uvježbanosti PZO postrojbi 4. kHKoV-a.

OJI

Tečajevi u SzOiDL Požega

U organizaciji Središta za obuku i doktrinu logistike Požega intenzivno se provode tečajevi za preobuku dočasnika logističkih specijalnosti po

Planu i programu za preobuku dočasnika gardijskih brigada u dočasne logističke specijalnosti intendantske, tehničke i prometne službe.

Tečaj traje pet tjedana sa 6 nastavnih sati dnevno. Polazi ga 21 djelatnik iz postrojbi ZHKOV, gardijskih brigada i pristožernih postrojbi GSOS-a. U tijeku je i tečaj za raketne tehničare vođenih sustava PZO-a i POB-a koji se provodi u skladu s "Nastavnim planom i programom tečaja za raketne tehničare vođenih raketnih sustava PZO i POB". Tečaj je planiran od 26. veljače do 3. kolovoza 2007. u 848 nastavnih sati. Polaznici su pripadnici postrojbi gardijskih bri-

gada, Remontnog zavoda, SzOiDL Požega i polaze ga 24 djelatnika. Provode ga djelatnici Odjela doktrine SzOiDL Požega u suradnji s djelatnicima iz Uprave za logistiku, Materijalnog središta i Remontnog zavoda. Nastavni plan i program realizira se predavanjima u učionicama i praktičnom obukom u kabinetima posebno opremljenim za te namjene. Na kraju tečaja polaznici će polagati završne ispite. U razgovoru s polaznicima potvrđeno je njihovo zadovoljstvo te opravdanost provedbe takvih tečajeva. Uspješnost logistike ovisi o stručnosti i obučenosti njihovih djelatnika.

OJI

Prvenstvo 16. trbr u krosu

Radi održavanja visoke razine tjelesne pripremljenosti pripadnika 16. trbr Bjelovar, Zapovjedništvo postrojbe podupire bavljenje sportom i sportska natjecanja na svim razinama OSRH.

Novoopremljena teretana, sportski tereni u krugu vojarne "Bilogora" i vrijeme rezervirano za bavljenje sportom, jamče svakom pripadniku postrojbe da, u skladu sa svojim mogućnostima, dostigne tjelesnu pripremljenost za ispunjavanje normi tijekom redovitih godišnjih provjera motoričkih sposobnosti. Osim toga, u postrojbi se nastoji razvijati natjecateljski duh među ustrojenim cjelinama, pa se često organiziraju natjecanja na razini brigade. Tako je, 23. ožujka, organizirano Prvenstvo brigade u krosu za DVO i ročne vojnike. Ročnici su trčali na stazi od 3000 m, a najbolji su bili vojnici Josip Ripić, Zdravko Zeba i Nikola Sokić. Djelatnici su trčali na dobro pripremljenoj, ali i iznimno zahtjevnoj stazi od 7000 m. Najuspješniji su bili natporučnik Dražen Henc, nadnarednik Mladen Tabaček i nadnarednik Darko Fran.

Napredak njemačkog "vojnika budućnosti"

NJEMAČKA vojska (Bundeswehr) sklopila je ugovor s tvrtkom Rheinmetall o razvoju poboljšane inačice opreme za "vojnika budućnosti" (IdZ). Inače, kratica IdZ znači Infanterist der Zukunft. Kako je IdZ u razvoju već nekoliko godina poboljšana je inačica dobila i novu označku IdZ-ES, odnosno Expanded System.

IdZ će biti temeljni dio opreme njemačkog vojnika budućnosti, a njime će se opremati vojnici u Njemačkoj i u misijama izvan domovine. Treba napomenuti kako ta budućnost uopće nije daleka. Naime, početak serijske proizvodnje i ulazak u sastav prvih postrojbi njemačke vojske predviđen je za 2009.

Njemački program, kao i drugi slični programi ima isti cilj: povećati učinkovitost svakog vojnika po cijelom operativnom spektru aktivnosti uz istodobno smanjivanje rizika kojima je vojnik izložen na mo-

dernom bojištu. Vodeći ugovarač za razvoj IdZ-a, njemačka tvrtka Rheinmetall, sudjeluje u razvoju kajadskog (ISSP) te francuskog (FELIN) programa razvoja opreme za vojnika budućnosti. Tvrtka smatra kako je upravo sudjelovanje u programu IdZ, te narudžbe sustava od njemačke vojske, važna referenca za sudjelovanje u sličnim programima diljem svijeta te mogući izvoz gotovog sustava.

IdZ obuhvaća integraciju računalnog i komunikacijskog sustava koji omogućavaju umrežavanje svakog vojnika te automatiziranu razmjenu podataka. Navigacijski sustav pomaže vojnicima u orientaciji i omogućava zapovjedništvu poznavanje točnog polažaja postrojbi i vojnika. Radi se i na razvoju nove kacige sa zaslonom, te seta nadzornih senzora koji bi pratili zdravstveno stanje svakog vojnika.

M. PETROVIĆ

Novi uspjeh u razvoju ABL-a

SREDINOM ožujka američka MDA agencija (Missile Defense Agency) objavila je kako je uspješno obavljeno prvo testiranje u zraku laserskog ABL (Airborne Laser) sustava, ugrađenog na USAF-ov avion Boeing 747-400F. Tom prilikom kao svojevrsna pokretna meta za isprobavanje ABL-a poslužio je također USAF-ov avion NC-135E Big Crow, na kojeg je više puta „pučano“ sa ciljničkim TILL (Tracking Illuminator Laser) laserom male snage, čija je inače svrha zahvat i praćenje protivničkih ciljeva, odnosno ponajviše projektila.

ABL laserski sustav razvija se kao obrambeno oružje, i to najviše kao obrana od protivničkih balističkih projektila, protiv kojih će se boriti tako da ih locira i napada dok se oni nalaze u svojoj prvoj fazi leta nakon lansiranja. U tu svrhu u nosnu sekciiju Boeингa 747-400F je ugrađena turela, koju je proizveo i na avion

ugradio Lockheed Martin, koja uz TILL laser (snage jednog kilovata) namijenjen za zahvat i praćenje lansiranih balističkih projektila ima i High Energy Laser, kemijski laser velike snage koji je namijenjen za uništenje protivničkih projektila (ciljanjem i uništenjem raketnog motora na balističkom projektilu), kojeg je proizveo Northrop Grumman. Nakon tog testiranja prema

planu će uslijediti nova, tijekom kojih će se ove i iduće godine uz TILL laser isprobavati uporaba surogata High Energy Lasera, kojim će se uz uvježbavanje zahvata protivničkog cilja simulirati i njegovo obaranje. Potom je za 2009. planirana prva „prava“ uporaba High Energy Lasera, kada bude trebao oboriti svoju prvu pravu metu u zraku.

I. SKENDEROVIC

Testiranje ADS sustava

AMERIČKI nacionalni istraživački laboratorij Sandia koji djeluje u sastavu ministarstva energetike istražuje primjenu nesmrtonosne tehnologije koja bi se rabila za zaštitu nuklearnih postrojenja. Riječ je o uporabi elektromagnetskog zračenja (poznato i kao *direct energy weapon*), odnosno ADT (Active Denial Technology - tehnika aktivnog odvraćanja). Sandia se u tom istraživanju oslanja na suradnju s tvrtkom Raytheon te s istraživačkim laboratorijem američkog ratnog zrakoplovstva (AFRL). Riječ je o institucijama koje su stekle najviše iskustva u razvoju ADT tehnologije i njezinoj pripremi za operativnu uporabu.

ADT tehnologija na kojoj radi Sandia radi na frekvenciji od 95 GHz. Načelo rada je jednostavno, prema osobi ili osobama se usmjeri odaši-

ljač, elektromagnetsko zračenje brzo zagrijava kožu ciljane osobe i izaziva snažan osjećaj боли koji prisiljava na uzmak. Istraživači uvjeraju kako ADT nema nikakvog negativnog učinka na ozračenu osobu te ne izaziva nikakve druge sekundarne posljedice. ADT se smatra alternativom uporabi smrtonosne sile i trebala bi korisnicima dati mogućnost gradiranja odgovora na prijetnju, ovisno o okolnostima.

Američki istraživački i industrijski sektor radi na razvoju ADT-a posljednjih desetak godina, provedeno je mnoštvo pokusa, navodno sa zadovoljavajućim rezultatima, a razvijen je i prvi sustav spreman za operativnu uporabu - Sheriff. On je, količ se zna, postavljen na kotačno oklopno vozilo Stryker, a Sandia razvija manju, prijenosnu, inačicu

Sandia

pogodniju za razmještanje oko štićenih objekata.

M. PETROVIĆ

USAF nastavlja razvoj aviona A-67 Dragon

NAKON što je planirala samostalno razvijati novi, cijenom vrlo prihvatljiv, avion koji bi se ponajviše rabio za borbu protiv raznih terorističkih skupina u Afganistanu, Iraku te u drugim zemljama svijeta, tvrtka US Aircraft nadavno je doni-

jela odluku o nastavku razvoja aviona A-67 Dragon pri čemu će surađivati s brazilskom tvrtkom Geometra. Daljnji razvoj A-67 uvelike će se temeljiti na dizajnu Embraerovog aviona EMB-312 Tucano, kojeg je svojedobno potpisao Josef Kovach, nekadašnji voditelj Emraerovog projektnog ureda. Prva izvorna inačica A-67 Dragona imala je dosad svega jedan probni let, u listopadu prošle godine, jer je tada nakon slijetanja

teže oštećena nosna nogu stajnog trapa te su svi daljnji letovi obustavljeni. Ono što je znakovito za tu inačicu je konfiguracija pilotske kabine u kojoj su piloti sjedili jedan pokraj drugog, dok je razvoj novog prototipa Dragona na tragu Tucana, odnosno sjedenja pilota u tandemu, jedan iza drugoga.

Prema planovima US Aircraft-a i Geometre, novi prototip Dragona trebao bi na svoj prvi probni let poletjeti za petnaest mjeseci, nakon

čega bi vrlo brzo mogla početi i serijska proizvodnja aviona, u tvornici koja će biti smještena u Akronu, savezna država Ohio. Jedinična cijena aviona prema određenim prognozama trebala bi biti između 4 i 5 milijuna američkih dolara, što je osjetno niže ako se ona uspoređuje s cijenom Rytheonovog T-6

Texana čija se cijena kreće između 6 i 8 milijuna dolara. Avion će biti pogonjen turboprop motorom PT6A-68/3, kojeg proizvodi Pratt & Whitney Canada, i koji je jakosti od 1600 KS (1200 kW). Maksimalna težina na polijetanju trebala bi biti 4920 kg, a maksimalna krstareća brzina na visini od 6100 m 590 km/h. Na vanjskim nosačima moći će nositi do 1500 kg različitog tereta (gorivo, naoružanje).

I. SKENDEROVIC

Elektronika za grčke Leoparde

GRČKA je vojska sklopila ugovor s njemačkom tvrtkom Rheinmetall o dostavi elektroničkog dijagnostičkog sustava za tenkove Leopard 2 te zapovjedno-informacijskog komunikacijskog sustava (ZIKS) za razinu zapovjednika bojne. Točna vrijednost ugovora u priopćenju nije navedena, jedino se spominje kako je riječ o "višemilijunskom" poslu. Dostava sustava predviđena je tijekom ove i iduće godine.

Ugovor je temeljen na međudržavnom ugovoru između Njemačke i Grčke o prodaji 183 rabljena tenka Leopard 2 i dodatne opreme iz viškova njemačke vojske. Posao je konkretno finaliziran s nekoliko sljednih ugovora kojima je regulirano

pružanje potpore u održavanju vozila i opreme te prodaja napredne elektroničke opreme koji tenkovi izvorno nisu imali. U sklopu toga je i ugovor o dostavi i instaliranju hardverskih i softverskih elemenata NATO interoperabilnog ZIKS-a Inio-chos na razini bojne.

Osim ZIKS-a bit će dostavljena i druga oprema: za testiranje i dijagnostiku svih podsustava na svim razinama održavanja, mobilni komplet za testiranje elektroničkih i optičkih uređaja te dodatna oprema za opremanje remontnog zavoda u Velestinou u Grčkoj.

Oprema će se, osim za novonabavljene Leoparde 2 moći rabiti i za testiranje i održavanje postojećih grčkih tenkova M48 i Leopard 1. To će znati znatan napredak za grčke oklopne postrojbe i logistički sustav koji ih podupire u operativnoj uporabi.

M. PETROVIĆ

Dodijeljen ugovor za gradnju trećeg LCS-a

AMERIČKA ratna mornarica dodata je tvrtki Lockheed Martin 198 milijuna dolara vrijedan ugovor za gradnju trećeg ratnog broda u klasi za priobalnu borbu (LCS - Littoral Combat Ship) a ujedno je i drugi ratni brod poludeplasmanske forme jednotrupca kojeg će izgraditi ta tvrtka.

Početak gradnje trupa predviđen je za prvi kvartal ove godine u brodogradilištu Bollinger u Lockportu (Louisiana, SAD). Dostava trećeg broda u klasi američkoj ratnoj mornarici predviđena je u 2009. Američki Kongres odobrio je novčana sredstva za treći ratni brod u fiskalnoj 2006. Brodogradilište Bollinger do sada je imalo vrlo aktivnu ulogu u LCS programu. Tijekom gradnje trupa prvog ratnog broda za priobalnu borbu imena Freedom (LCS-1), u

brodogradilištu Bollinger izgrađen je dio kromnog modula te je na taj način ujedinjeno znanje stručnjaka u brodogradilištu u Lockportu i Marinetteu te su prikazane integracijske mogućnosti timova tvrtke Lockheed Martin. USS Freedom (LCS-1) trenutačno se nalazi u fazi završnog opremanja u brodogradilištu Marinette Marine, nakon čega će uslijediti primopredajna ispitivanja i pokusna plovidbe a dostava broda američkoj mornarici predviđena je u drugoj polovici ove godine.

Specifičnost ovih brodova duljine 114,9 metara, istisnine 3000 tona jest u poludeplasmanskoj formi čeličnog trupa dok je nadgrađe izvedeno iz aluminijske slitine a ujedno će biti prvi površinski ratni brodovi koji je klasificiran u skladu s novim pravilima za gradnju ratnih brodova američkog klasifikacijskog društva ABS (American Bureau of Shipping).

Nedavno je tvrtka Rolls-Royce objavila kako je dobila veliku naručbu za MT30 plinske turbine koje će biti namijenjene pogonu drugog jednotrupca klase LCS i dostavljene u Brodogradilište Bollinger početkom ove godine, dok su iste takve već ugrađene na prvi ratni brod, USS Freedom. Rolls-Royce će također osigurati četiri vodomlazna propulzora tvrtke Kamewa namijenjenih drugome brodu kao i osoviniski vod i pripadne ležajeve za oba ratna broda. Uz spomenuto propulzijsko postrojenje i karakteristike forme, bit će omogućeno djelovanje u plitkim vodama dubine manje od 4 metra uz mogućnost plovidbe brzinama većim od 40 čvorova.

M. PTIĆ GRŽELJ

Kršten desantni brod Makin Island

U BRODOGRADILIŠTU Paschal-goula (Mississippi, SAD) tvrtke Northrop Grumman Ship Systems svečano je kršten osmi desantni brod za prijevoz helikoptera (LHD 8 - Landing Helicopter Dock) namijenjen američkoj ratnoj mornarici te mu je dodijeljeno ime Makin Island.

Brod je pogonjen dvjema plinskim turbinama GE LM2500+ koje su uparene s GE reduktorima. LM2500+ plinske turbine izradene su u postrojenju GE u Ohiu, dok se reduktori izrađuju u proizvodnoj tvornici u Lynnu (Massachusetts, SAD). Generalni direktor tvrtke GE Marine izjavio je na svečanosti kako projekt ovog broda ima veliki značaj kako za tvrtku, tako i za američku mornaricu, jer je taj tip plinskih turbina prvi put upotrijebljen za isključivi pogon vojnih brodova. Makin Island je prvi potpuno elektro pogonjeni brod u sastavu američke mornarice a ujedno i posljednji u klasi desantnih brodova Wasp.

Brodska hibridna električna pogonska sustava ima električne motore koji osiguravaju pogonsku snagu na vrlo niskim brzinama. Prethodnih

sedam brodova u klasi izgrađeni su na navozima tvrtke Northrop Grumman pogoni sustav parne propulzije, pri čemu je GE isporučio reduktore za posljednja tri broda iz se-

rije. Primarna zadaća LHD desantnih brodova je prijevoz i iskrcaj na kopno ekspedicione jedinice, tzv. Marine Expeditionary Unit koja se sastoji od 1900 marinaca pomoći helikoptera, desantnih brodica i desantnih vozila. Sekundarne zadaće uključuju održavanje nadzora na pomorskom dobru, upravljanja i nadzora te potpora u operacijama. Prije gotovo godinu dana, u travnju 2006., plinske turbine LM2500+ dobile su odobrenje američke mornarice, nakon čitave serije testova koji su provedeni sa svrhom kvalifi-

kacijskih ispitivanja za uporabu na LHD 8 i LHA 6 desantnim brodovima. No bez obzira na LHD 8, plinske turbine LM2500+ bilježe opsežnu komercijalnu uporabu u području brodogradnje te industrije.

Odlike plinskih turbina LM2500+ očituju se u postizanju 99,6% pouzdanosti rada turbine LM2500 uz veću učinkovitost, pouzdanost i prilagodljivost pri ugradnji što je pogodno za vrlo veliki raspon uporabe kao brodskih pogonskih strojeva. Uz navedeno, posjeduju certifikat klasifikacijskog društva DNV.

Prva komercijalna uporaba plinskih turbina LM2500+ bila je 2000. godina, na brodu za krstarenje Millennium kompanije Celebrity Cruises, koji je tada bio i prvi komercijalni brod u potpunosti pogonjen plinskim turbinama.

M. PTIĆ GRŽELJ

Akoya

iznosi 1500 km, maksimalna kstareća brzina je 300 km/h, dok je maksimalna težina na polijetanju 495 kg. Prvi probni let Akoye je predviđen za početak travnja, a neposredno nakon toga biti

će njegova nova velika promocija na Aeru 2007, velikom međunarodnom sajmu zrakoplovne tehnike u Friedrichshafenu. U razvoju Akoye Lisa Airplanes surađuje s također francuskim tvrtkom Savoy Technolac. Iako je Akoya primarno tržišno usmjerena prema civilnim pilotima te raznim turističkim agencijama koje bi Akoyu mogle rabiti za razne tu-

rističke obilaske, letjelica privlači pozornost i raznih državnih agencija i ministarstava, koje smatraju kako je Akoya vrlo iskoristiva za razne zadaće nadzora i spašavanja na moru, te za razne redarstvene i vojne svrhe.

Završetak postupka certificiranja aviona te početak serijske proizvodnje očekuje se početkom 2008. Jedan od čelnika Lisa Airplanesa navodi kako uskoro započinju s razvojem nove veće inačice Akoye, koju će pogoniti mlazni motor i moći će ponijeti ukupno 6 osoba, te se nadaju kako će i u kategoriji VLJ (Very Light Jets) postići odgovarajući uspjeh.

I. SKENDEROVIC

FRANCUSKA tvrtka Lisa Airplanes nedavno je javnosti predstavila svoju novu letjelicu Akoya. Riječ je o dvosjednoj ultralakoj amfibijskoj letjelici, koju pogoni provjereni Rotaxov motor 912S jakosti 100 KS (75 kW). Znakovitost dizajna Akoye je da je izrađena od kompozitnih materijala, da ima sklopiva krila, sigurnosni padobran. Maksimalni domet

Buduće sposobnosti - Bijela knjiga o obrani V. Britanije (II. dio)

Igor KARNJUŠ

Prema britanskom ministarstvu obrane buduća struktura kopnene vojske ima namjeru odgovoriti izazovima sadašnjosti i budućnosti. U izvođenju organizacijske strukture naglasak je na prilagođavanju i strukturiranju za ratna djelovanja, važan cilj je i povećanje efektivnosti zbog čega se namjerava premjestiti 3000 ljudi iz borbenih položaja na mesta potpore (inženjerija, izviđanje, logistika, obavještajne djelatnosti i sl.). U sustavu upravljanja osobljem naglasak je na povećanoj stabilnosti, razvoju karijere, efektivnosti i balansu između obiteljskog života i karijere. Buduća struktura britanske vojske (FAS - future army structure) znači odmak od sadašnje strukture i balansa lakih i teških snaga u još izbalansiraniju strukturu lakih, srednjih i teških snaga s naglaskom na borbenu potporu i logistiku na razini brigade. Tijekom iduće četiri godine britanska vojska će napredovati prema konačnoj strukturi koju će činiti dvije oklopne brigade, tri srednje brigade i dvije lake brigade uz zračno-desantnu brigadu i brigadu kraljevskih marinača. Ukupan broj ljudi će pasti sa sadašnjih

108 500 na oko 102 000 ljudi. Jedan od temeljnih ciljeva restrukturiranja je omogućiti djelovanje i izvođenje operacija na razini brigada. Prema planu svaka brigada bi trebala biti u potpunosti popunjena ljudstvom a trebala bi sadržavati i vlastite logističke elemente. Središnji element reorganizacije kopnene vojske je u načinu na koji se organizira pješaštvo. Sustav pješačkih bojni koje svakih nekoliko godina mijenjaju svoju lokaciju zajedno sa svim pripadnicima i njihovim obiteljima bit će napušten. To će vojnici omogućiti kvalitetnije planiranje života na određenoj zemljopisnoj lokaciji. Ključna organizacijska promjena sastoji se u formiranju većih pukovnija od kojih svaka ima dve ili više bojni, što će pojedinicima omogućiti da se kreću između pojedinih bojni pukovnije, ali i unutar divizije. Broj pješačkih

bojni bit će smanjen sa 40 na 36, a dio smanjenja može se pripisati i poboljšanju sigurnosne situacije u S. Irskoj.

Naglasak na srednjim i lakinim snagama znači i napuštanje određenog broja teških tenkova Challenger i sličnih oružanih sustava. Kraljevski oklopni korpus bit će smanjen za 7 satnija Challenger tenkova (povlačenje 90 tenkova iz operativne upotrebe), mjesto kojih će u pukovnija zauzeti izvidničke postrojbe kao prvi korak prema opremanju postrojbi srednje teškim oklopnim sustavom FRES (Future Rapid Effects System) koji je u razvoju. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Novi borbeni sustavi za nove potrebe

Sve veći broj mirovnih operacija, borba protiv terorista, koja u Afganistanu i Iraku ima obilježja protuterilske borbe i sve veći broj mirovnih operacija zahtijeva i nove borbene sustave

Tomo JANJČEVIĆ

Od kraja II. svjetskog rata do početka devedesetih godina prošlog stoljeća politički je sukob dvaju blokova određivao i razvoj oružanih snaga država uključenih u NATO i Varšavski ugovor. Pripremajući se za sukob masovnih vojski planeri su tražili oružja sve veće razorne moći. Tako su oceania, ako zanemarimo nuklearne podmornice s balističkim projektilima čija je jedina svrha bila (a i danas je) odvraćanje protivnika od nuklearnog udara, vladali američki nuklearni nosači u pratinji krstarica i razarača. Sovjetski je Savez, u toj borbi za oceane, parirao nuklearnim krstašima i velikim krstaricama naoružanim nadzvučnim protubrodskim projektilima. Od sredine osamdesetih godina prošlog stoljeća i Sovjeti su započeli s realizacijom ambicioznog plana gradnje "pravih" nosača zrakoplova (jedan je ušao u operativnu uporabu a drugi je nedovršen

prodan Kini). Iako američka ratna mornarica ne odustaje od gradnje novih nosača zrakoplova, te su se u gradnju velikih nosača upustili Velika Britanija i Francuska, trenutačno najvažniji program je razvoj Littoral Combat Shipa (LCS-a) ili priobalnog ratnog broda.

Ratna su zrakoplovstva u drugoj polovici XX. stoljeća tražila sve veće i brže avione. Vrhunac je bio sovjetski lovac MiG-25 koji je mogao letjeti brzinama većim od 3000 km/h. Tijekom osamdesetih sve se veća važnost pridaje i smanjenju radarskog odraza, a posljedica je uvođenje američkog lovca F-22 Raptora u operativnu uporabu. Iako je u operativnu uporabu uveden prošle godine, razvoj Raptora započeo je još u osamdesetim godinama prošlog stoljeća, a nakon što su na program razvoja potrošene stotine milijardi dolara američko je ratno zrakoplovstvo moralo kupiti avion

unatoč činjenici da je potreba za njim tijekom devedesetih naglo smanjena. Iz istog razloga nastavlja se razvoj višenamjenskog borbenog aviona F-35 Lightning II, velikog međunarodnog projekta koji bi trebao zamijeniti F-16 Fighting Falcona. Nove su potrebe u međuvremenu smanjile značaj klasičnih borbenih aviona na čije mjesto polako (ali nezaustavljivo) dolaze borbene bespilotne letjelice (vidi tekst na str. 22). Uz to od devedesetih godina prošlog stoljeća do danas nezadrživo raste važnost transportnih zrakoplova, posebno velikih transportnih aviona. To ne čudi ako se zna da se samo za podmirenje potreba snaga u Iraku i Afganistanu svaki mjesec zrakom u te države mora dopremiti više stotina tona najrazličitijeg tereta. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Bespilotne letjelice zamjenjuju bombardere i jurišnike? (I. dio)

Iako je gašenje J-UCAS programa bio ozbiljni udarac razvoju američkih borbenih bespilotnih letjelica, novi projekti ratnog zrakoplovstva i ratne mornarice nagovještavaju novo ubrzanje

Pripremio Siniša RADAČKOVIĆ

Iako su u relativno kratkom vremenu borbene bespilotne letjelice dokazale svoju uporabljivost, osmišljavanje taktike njihove uporabe pokazalo se težim nego što se očekivalo. No, nakon što je američko ratno zrakoplovstvo formiralo svoju prvu borbenu eskadrilu bespilotnih letjelica, a britansko će ratno zrakoplovstvo to isto učiniti vrlo brzo, očekuje se i naglo ubrzanje razrade operativnih pravila uporabe borbenih bespilotnih letjelica.

Devetog studenog 2006. američko je ratno zrakoplovstvo ponovno u nečemu postalo prvo na svijetu. Ovaj put u uvodenju borbenih bes-

pilotnih letjelica u punu operativnu uporabu. Naime, tog je dana 42. Attack Squadron (42AS), smješten u zrakoplovnoj bazi Creech u Nevadi, proglašen potpuno operativnim, a njegove borbene bespilotne letjelice General Atomics - Aero-nautical Systems Inc (GA-ASI) MQ-9A Reaper spremne za borbe zadaće. Istodobno britansko ratno zrakoplovstvo ubrzano dovršava pripreme za formiranje svoje prve borbene eskadrile opremljene bespilotnim letjelicama MQ-1L Predator A (naoružane) i MQ-9A (bez naoružanja). Očekuje se da će britanska eskadrila postati operativna tijekom ove godine.

Britanski planovi ne završavaju na tome jer je tamošnje ministarstvo obrane dodijelilo ugovor konzorciju koji predvodi tvrtka BAE Systems za program razvoja borbenih i izvidničkih bespilotnih letjelica. Program je nazvan Taranis, a njegovim će uspješnim okončanjem do 2010. britansko ratno zrakoplovstvo dobiti mogućnost da unutar programa Future Combar Air Capability (FCAC) svoje snage opremi i velikim borbenim bespilotnim letjelicama. FCAC planira zadržavanje u uporabi i aviona s posadama. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Njemački projektili zemlja-zrak iz II. svjetskog rata

Paralelno s razvojnim projektima raketnih projektila tipa zrak-zrak i protubrodskih vođenih raketa, njemački znanstvenici i inženjeri nastojali su proizvesti vođene protuzrakoplovne raketne projektile zemlja-zrak. Inicijalni radovi na ovom projektu počeli su 1941. ali su kao i u mnogim drugim slučajevima ispitivanja bila usporena; prve serijski proizvedene rakete trebale su ući u službu tek sredinom 1945. kad je vojnički slom bio samo pitanje dana

Igor SPICIJARIĆ

Na traženju načina da se što bolje suprotstave savezničkim bombarderima, koji su sustavno uništavali Reich, prvenstveno su bili angažirani Luftwaffe i RLM.

Kao rezultat rada brojnih razvojnih timova pod patronatom RLM-a pojavila su se brojna nova oružja. Najpoznatiji među njima su mlaznim i raketnim motorima pokretani lovci.

Ipak, radi povijesne istine treba istaknuti da se isto tako velika energija i mnogo

sredstava ulagalo u razvoj protuzrakoplovnih vođenih projektila tipa zemlja-zrak (SAM). Najznačajnije razvijeni tipovi takvih raketnih sistema bili su :

- Henschel Hs 117 Schmetterling
- Messerschmitt Enzian
- Rheinmetall Rheintochter
- BMW Wasserfall

Sve četiri navedene vrste raketa zemlja-zrak imale su ugrađen sistem za navođenje. Osim njih, njemački proizvođači, točnije BMW proizvodili su i Taifun - nevođenu raketu tipa zemlja-zrak.

Henschel je bio prvi koji je krenuo s razvojnim projektom subsoničnog projektila zemlja-zrak kratkog do srednjeg dometa, koju bi operator sa zemlje mogao navoditi na zračni cilj radiosignalom. Henschel je prva ispitivanja projekta počeo početkom 1941. uz ostale brojne projekte nevođenih raketa koje su u toj firmi projektirane. Dvije godine kasnije ovaj projekt je i službeno poduput i naručen od RLM-a i dobio je službeni tvornički naziv Hs 117. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Suvremenih europski terorizam (V)

Fronta za nacionalno oslobođenje Korzike - FLNC

Fronta za nacionalno oslobođenje Korzike nastala je 1976. godine spajanjem dvaju postojećih korzikanskih terorističkih organizacija. Skupina se bori za neovisnost otoka Korzike od Francuske, te je tijekom sedamdesetih i osamdesetih godina izvela stotine bombaških napada, a 1998. godine i uspješan atentat na francuskog prefekta na otoku

Hrvoje BARBERIĆ

■ Vodstvo organizacije devedesetih godina

Sedamdesetih je godina korzikanski separatizam konkretiziran stvaranjem terorističke organizacije Fronta za nacionalno oslobođenje Korzike (*Front de Libération Nationale de la Corse - FLNC*). Skupina je nastala 1976. godine spajanjem dviju postojećih terorističkih skupina *Ghjustizia Paolina* i *Fronte Paesano Corsu di Liberazione*, te je tijekom sedamdesetih i osamdesetih godina diljem Korzike i kontinentalne Francuske izvela više stotina različitih bombaških napada i atentata. Politički cilj FLNC-a je neovisnost otoka Korzike od Francuske, dok je u ideološkom smislu skupina lijevo orijentirana. Unatoč proklamiranom ljevičarstvu, program pokreta sadrži i konzervativne stavove spram korzikanskog društva pa tako ženama nije dopušteno postati članovima organizacije, čime se razlikuje od većine europskih terorističkih skupina koje su

redovito angažirale žene. Među raznim političkim zahtjevima je i onaj da se Korzika pretvori u poreznu oazu, kao i zahtjev za premeštanjem korzikanskih zatvorenika iz metropolitanske Francuske na otok. Skupina se uglavnom financira pljačkom banaka te privatnim donacijama.

Korjeni korzikanskog separatizma

Korzika je četvrti po veličini otok u Mediteranu na kojem živi tek oko 260 tisuća stanovnika. Otok je tradicionalno bio predmet rivalitetu između Francuske i Italije, da bi ga 1769. godine okupirala Francuska, koja od tada vlada otokom kao svojim integralnim dijelom. S Korzike potječe i najpoznatiji Francuz svih vremena - Napoleon Bonaparte. No, Korzikanci su oduvijek bili ambivalentni u pogledu veza s Francuskom. Fizička odvojenost od kontinenta i dijalekt talijanskog jezika kojim se na otoku govori stvorili su etnički identitet različit od francuskog, unatoč činjenici da su pojedini Korzikanci igrali važnu ulogu u francuskoj povijesti i društvu. Osim toga, današnja korzikanska ekonomija uvelike je ovisna o Francuskoj.

Prvi autonomaški pokret nazvan *Parti Corse Autonomiste* stvoren je još 1927. godine, no organizirana opozicija francuskoj vladavini otokom nastala je tek šezdesetih godina dvadesetog stoljeća. Najvažniji razlozi za buđenje korzikanskog

nacionalizma bili su ekonomski prirode. Otok je imao izrazito visok stupanj nezaposlenosti, razmjerno veliku zagađenost te pad broja stanovnika. Takoder, na otoku je postojao jaz između starosjedilaca i francuskih doseljenika, a posebnu netrpeljivost Korzikanci su osjećali prema alžirskim kolonima koji su naseljeni na Korziku nakon odlaska iz Alžira 1962. godine te ih starosjedioci smatraju povlaštenima. Godine 1975. francuska je vlast podijelila otok na dva departmana, što je izravno izazvalo interes korzikanskih nacionalista te političko

■ Podrška korzikanskim separatistima

okupljanje u kojem je 1976. godine i osnovana Fronta za nacionalno oslobođenje Korzike. Uz FLNC, na otoku postoji još nekoliko separatističkih skupina, kao što su *Armata Corsa te Clandestini Corsi* i *Clandestini Ribeli*, od koji su neke saveznice FLNC-a, a s nekima je u sukobu.

Skupina je do početka osamdesetih godina izvela više stotina manjih

ili većih terorističkih akcija, uglavnom podmetanja bombi bez ljudskih žrtava. Mete terorističkih napada bili su vladini uredi, dalekovođi i gospodarska infrastruktura, policijske postaje i vojne baze te čak i nekretnine u vlasništvu Francuza s kontinenta, a u siječnju 1978. napadnuta je i baza NATO saveza u mjestu Sulinzari. Terorističke akcije separatista prouzročile su protuodgovor francuskih nacionalista, koji je doveo do povremenih međusobnih okršaja. U siječnju 1980. separatisti su oteli trojicu profrancuskih militanata zbog čega je došlo do oružanog sukoba u kojem su tri osobe ubijene. Front je objavio primirje u travnju 1981. zbog održavanja francuskih predsjedničkih izbora, no već u veljači 1982. napadi su obnovljeni. Drugi najznačajniji politički atentat FLNC-a bio je

■ Napad na vozilo francuske Legije stranaca 1978. godine

1983. - ubojstvo visokog lokalnog dužnosnika francuske vlade na otoku, Pierrea Jeana Massimija, nakon čega je Pariz uveo oštре antiterorističke mjere, koje su polučile određene rezultate. Početkom devedesetih godina Fronta za nacionalno oslobođenje Korzike raspala se na dvije frakcije - tzv. „povjesno“ i „suvremeno“ krilo, nakon čega je slijedilo daljnje osipanje na više manjih terorističkih jezgri - *Resistenza*, *Fronte Ribelli* i *Front Arme Revolutionnaire Corse*. Neke od tih skupina su kratko trajale, dok su neke ušle u proces spajanja te su njihovi pripadnici aktivni i danas. Tzv. suvremeno krilo FLNC-a objavilo je 1997. godine da prestaje s terorističkim aktivnostima, dok je tzv. povjesno krilo nastavilo postojati te je 1999. godine

spajanjem s manjim skupinama ponovo uzelo ime FNLC.

Akcije u Francuskoj

Od 1996. godine teroristička kampanja FLNC-a prenesena je na kontinentalnu Francusku, te su u seriji terorističkih napada mete bile vladini objekti. Početkom 1996. održan je veliki skup korzikanskih militanata u selu Tralonca na kojem se okupilo oko šest stotina ljudi, čime je pokazana snaga organizacije. U veljači 1998. FLNC, točnije njegova radikalna skupina *Sampieru* izvela je svoju najznačajniju akciju - uspešan atentat na prefekta Korzike i najvišeg predstavnika francuske vlade na otoku, Claudea Erignaca. Erignac je ubijen metkom u potiljak na ulicama Ajaccia tijekom večernjeg izlaska sa suprugom te je tako postao najviši dužnosnik francuskih vlasti ubijen u korzikanskoj terorističkoj kampanji. Nakon njegovog ubojstva na otoku su održani prototeroristički prosvjedi, a sam atentat duboko je potresao cijelu Francusku te se smatra najtežim političkim ubojstvom nakon II. svjetskog rata. Pariz je nakon Erignacovog ubojstva na Korzici pokrenuo veliku antiterorističku kampanju koja je nadmašila onu nakon Massimijevog

lonna je među separatistima prikazan kao lokalni mučenik, da bi na posljetku 2003. godine bio uhvaćen.

Tijekom premijerskog mandata Lionela Jospina otvoreni su pregovori s pristašama korzikanske neovisnosti te je 1999. godine dogovoren primirje. Godine 2000. Pariz je predložio određen stupanj autonomije za otok i mogućnost učenja lokalnih dijalekata u školama. No, francuska vlada je pretrpjela pljusu 2003. godine, kada je većina Korzikanaca na referendumu odbila prijedlog za većom autonomijom i osnivanjem lokalne skupštine te ostala pri svojim zahtjevima za neovisnošću. Organizaciju je oslabilo uhićenje vođe FLNC-a Carulu Pie-rija, kao i frakcijske borbe koje su dovele do napuštanja organizacije dvojice istaknutih članova, Santonija Françoisa i Jean-a Michela Rossi-

Dvojica pripadnika FNLC-a poginulih prilikom neuspjelog podmetanja bombe 1984. godine

■ Na meti napada su često i kuće Francuza s kontinenta

atentata, u kojoj su ispitane tisuće ljudi a istražitelji su u pokušaju pronalaska krivaca preslušali i snimke čak osam milijuna telefonskih poziva između otoka i kontinenta. Za Erignacovo ubojstvo osumnjičen je jedan od vođa FLNC-a, Yvan Colonna, koji je postao najtraženiji čovjek u Francuskoj. Tijekom petogodišnjeg skrivanja od francuskih vlasti u korzičkim planinama, Co-

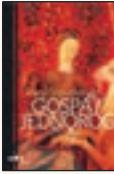
ja, nakon čega su obojica ubijeni. Pieri je osuđen na dugogodišnju zatvorsku kaznu, a FNLC je u znak prosvjeda zbog suđenja u ožujku 2005. u gradu Ajacciu podmetnuo bombu u kojoj je pet ljudi ozlijedeno, te je tako prekinuo osamnaestomjesečno primirje. No, ta je akcija ujedno bila jedna od posljednjih terorističkih akcija Fronte za nacionalno oslobođenje Korzike. Iako je njezino nasilje posljednjih godina smanjeno, FNLC se još uvijek smatra aktivnom terorističkom skupinom. To je potvrđila i serija eksplozija bombi koje su aktivirane posljednjih dana 2006. godine, samo nekoliko sati uoči posjeta francuskog ministra unutarnjih poslova Sarkozyju otoku. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Tracy Chevalier: "Gospa i jednorog", AGM, Zagreb, 2006.

U svojim romanima, među kojima se posebno ističe iznimno uspješan i na film prenesen "Djevojka s bisernom naušnicom", Tracy Chevalier vraća se u povijest. U svakom romanu glavni likovi su žene koje nam kroz stoljeća govore o svojim sudbinama, tako različitim, a opet tako sličnim našima danas - o neostvarenim ljubavima, o gubitku i izdaji, o strastima koje razdiru i neispunjениm željama. O čudesnim tapiserijama s gospom i jednorogom u Muzeju Cluny u Parizu malo se zna, osim da su izrađene potkraj XV. stoljeća u Bruxellesu za francuskog plemića. Autorica vodi čitatelje u vrijeme njihova nastanka, te isprepleće sudbine žena i muškaraca čiji su životi s njima povezani, kako bi istaknula bezvremensku priču očežnji, umjetnosti i ljubavi. Ciklus od šest tapiserija poznatih pod nazivom "Dama s jednorogom", izloženih u Muzeju srednjovjekovne umjetnosti Cluny u Parizu, i danas je u određenoj mjeri obavljen tajnom - kako u smislu njihova podrijetla, tako i u pogledu mogućih ikonografskih tumačenja. Potaknuta njihovim motivima, autorica gradi roman koji nastoji oživjeti vrijeme u kojem su te tapiserije nastale - svakodnevni život koji, po svojim emocionalnim i erotskim nabojima te ljudskim težnjama i razočaranjima, nije bio bitno drugačiji od današnjeg. Drukcije su tek društvene okolnosti i običaji, koji stvaraju prepreke i záplet, tako da u romanu zapravo ni nema "praznog hoda" - spisateljica vješto isprepleće životne priče pojedinih likova s prikazom konkretnih okolnosti u kojima su umjetnine u to doba nastajale, pa će se ovdje tako naći obilje podataka o glasovitim belgijskim tkaonicama, tehničkim aspektima tkanja zidnih sagova, crtanju predložaka i sl. (što je pokazatelj studioznih priprema spisateljice za svaku knjigu i temu iz prošlosti kojom se bavi). Nasuprot smirenjoj poetičnosti izvornih tapiserija, autoričina bogata imaginacija ispisuje dinamičan, intrigama i odmjeronom erotikom protkan roman.

Mirela MENGES

FILMOTEKA

Libertas (kino)

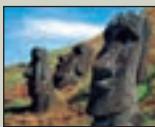
- hrvatsko-talijanska drama (125 min.)
 - produkcija: Libertas, HRT, DDC
 - redatelj: Veljko Bulajić
 - gl. glumci: Sven Medvešek (Marin Držić), Sandra Ceccarelli (Deša Zamanjinja), Goran Grgić (Luka)

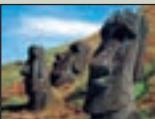

Najnoviji film Veljka Bulajića dugo se čekao. Nakon *Donatora* iz 1989. godine, koji je bio svjedokom drastične promjene u Bulajićevom redateljskom rukopisu, ponovno smo dobili djelo koje je na tragu upravo tog nepravedno zapostavljenog filma. Zbog toga mogu ustvrditi - *Libertas* je iznimno i rijetko djelo hrvatske kinematografije. Svojim stilom i režijom neodoljivo podsjeća na slične filmove talijanskih koprodukcija s većim kinematografijama. Jedna od Bulajićevih redateljskih odlika svakako je bavljenje domaćom poviješću. Ipak, prvi put Bulajić se odlučio zaviriti u svijet i vrijeme tako daleko od nas. Možda prvi put u njegovoj karijeri junak je izraziti individualac (Marin Držić), koji ne može funkcionirati u okovanom društvu. Pristup samoj povijesnoj temi prezentiran je minuciozno, a glumci su vođeni distanciranom, pa možemo reći i staromodnom rukom. Na žalost, gluma je u filmu najtanja i nije na razini kostima, scenografije ili fotografije. To se posebice odnosi na glavnog glumca Medvešeka koji se trudi zvučati dubrovački, ali ne može sakriti svoje mekane zagrebačke palatale. Film je u svom trogodišnjem nastajanju često dizao medijsku praslinu. No, bez obzira na to, moram ustvrditi da je od hrvatskih redatelja jedino Bulajić sposoban podariti nam, ne genijalan, ali gledljiv film iz tog razdoblja.

Leon RIZMAUL

5. travnja 1722. Otkriven Uskršnji otok

Izolirana i neotkrivena civilizacija otočića u Tihom oceanu, doživjela je na sam Uskrs 1722. godine neočekivan posjet - nizozemski admiral Jacob Roggeven otkrio je otok udaljen 3600 kilometara od južnoameričkog kopna. Otok vulkanskog podrijetla i veličine svega 160 kvadratnih kilometara Roggeveen je nazvao Uskršnji otok. Civilizacija koju su otkrili nije bila tako primitivna kako su očekivali. Duž obale bili su poredani neobični kipovi, oblikovani kao velike izdužene glave. Iznenaden svojim otkrićem, nastavio je istraživati unutrašnjost. Naišao je na još velikih kamenih kipova, koji predstavljaju ljudska tijela s duguljastim glavama, velikim usnama i ovalnim očima napravljenim od morskog sedefa. Skulptura je bilo više od devet stotina, razmještenih po cijelom otoku, teških i do 80 tona, a neke su pomicane i po 16 kilometara od mjesta izrade. Postoje mnoge teorije o tome zašto su izrađeni ti kipovi, a tajna leži u njihovu imenu *moai*, što znači lica naših predaka. Po uzoru na domorodačko štovanje predaka, svaka skulptura je predstavljala određenog poglavicu. Ledjima okrenutim moru, oni su bili tu da zaštite i nadgledaju otočane. Način na koji su ih izrađivali i pomicali još uvijek nije otkriven, a zna se jedino da su za izradu upotrebljavali drvo palmi. Otok je, naime, u prošlosti bio prekriven goleim, danas izumrlim palmama. Opsjednuti kultom predaka i u želji da izrade što više kipova, otočani su palme nemilosrdno sjekli. To je dovelo do ekološke katastrofe i sukoba domorodaca. Mnogi su pomrli, a preostali su se izmiješali s ostalim civilizacijama. Jedino što je ostalo od njihove kulture su moai.

Leon RIZMAUL

DUHOVNOST

Ako nije poštedio Tebe, čemu se ja mogu nadati?

Cvjetnica - nedjelja muke Gospodinove - s jedne strane govori o Kristovom slavnem ulasku u Jeruzalem, a s druge strane o osudi Gospodina našega Isusa Krista. Glavari svećenički i pismoznanci dovedoše ga k Pilatu, a on kao da je jedva dočekao čuti krik razularene rulje "Raspni ga, raspni!" Taj me krik ne čudi baš previše s obzirom na to da znam o kakvim osobama je riječ, ali nikako nisam mogao shvatiti "On ni svoga sina ne poštedje, nego ga preda za sve nas".

Dragi prijatelji, kako vidimo, muke križa, poniženja, razapinjanja, pljuvanja i tomu sličnih neugodnosti nije pošteđen ni Sin Božji. A ja, kad mi se događaju naizgled tomu slične stvari, htio bih od njih biti pošteđen. Odmah prigovaram Bogu i molim ga da me mimoidu takve neugodnosti. Htio bih živjeti spokojno i slušati uvijek "hosana u visini", htio bih život bez patnje, muka, poniženja. Sve bih to htio i dao Bogu da bude tako, ali "On ni svog Sina ne poštedje", Njega za kojega je i sam Pilat, iako ga je osudio, rekao da "ne nađe na njemu nijedne krivice". Čemu se onda ja mogu nadati? Tim više što nije baš da sam bez krivnje. Žarko RELOTA

Žarko RELOTA

INFOKUTAK

Prigodna izložba u MORH-ovoj galeriji

U Galeriji MORH-a "Zvonimir", Bauerova 33, u Zagrebu, bit će **3. travnja u 19 sati** otvorena izložba pod nazivom "TRAGOM KRIŽA", na kojoj svoje crteže, reljefe i skulpture pasionske teme izlažu akademski kipar JOSIP PO-LJAN i ANTE STARČEVIĆ.

Izložba je organizirana u sklopu programa Pasionske baštine, u prigodi Uskrsnjih blagdana, a može se razgledati do **14. travnja** radnim danom od 11 do 18 i subotom od 10 do 12 sati. Ulaz slobodan.

Komodor

Velika Britanija

Italija

U mnogim mornaricama svijeta **komodor** je čin koji nadvisuje najviši kapetanski (u pravilu to je čin kapetana bojnog broda koji u kopnenim snagama odgovara činu pukovnika), a hijerarhijski je ispod najviših, admiralskih činova. Naziv potječe od francuske riječi *commandeur* koji je označavao jedan od najviših položaja u pojedinim viteškim redovima. Otok **Cipar** na koji su svojedobno bili prognani **malteški vitezovi**, kao dio tradicije sačuvao je jako i mirisno vino koje se proizvodi pod nazivom **Commandaria**. Zanimljivo je da je kraljevska nizozemska mornarica tijekom mnogih stoljeća za taj čin zadržala francuski naziv, ali za jednak čin, nizozemsko kraljevsko zrakoplovstvo rabi englesku izvedenicu riječi: *commodore*. Rang komodora prvotno je bio ustavljen kao privremena titula dodjeljivana kapetanima koji su pod svojim zapovjedništvom imali više od jednoga broda, i zapravo se tad držao položajem koji se može opisati i kao stariji (iskusniji) kapetan. Posebice u engleskoj mornarici, čin je bio uveden kako ne bi bilo previše admirala, što je za tako veliku mornaricu bilo mnogo skuplje.

U vojskama španjolskog govornog područja situacija je malo drugačja: u svojoj španjolskoj inačici naziv *comodoro*, naziv je čina u argentinskim zračnim snagama, i odgovara činu pukovnika u kopnenim snagama iste te zemlje. Štoviše, u argentinskom zrakoplovstvu postoji i čin *vicecomodoro* koji odgovara položaju pješačkog potpukovnika, odnosno potpukovnika u drugim vojskama, a što se britanskoga zrakoplovstva tiče, takav vicekomodor odgovara činu *Wing Commander* za koji u hrvatskom nazivlju i hijerarhiji nema istoznačnice. Valja spomenuti kako zrakoplovstva mnogih zemalja rabe naziv *Air Commodore*. Dakako, ustanovilo ga je svojedobno **Britansko kraljevsko zrakoplovstvo (RAF)**, a danas ga osim britanskih, rabe zračne snage **Australije, Grčke, Novog Zelanda, Nigerije, Pakistana, Tajlanda i Zimbabvea**. U svim tim zemljama taj čin odgovara činu brigadira u kopnenim snagama. Što se njemačkog govornog područja tiče, naziv komodor u zračnim snagama uglavnom je označavao zadaću, a ne čin. U pojedinim brodarskim kompanijama naziv komodor danas se rabi kako bi se označili stariji i iskusniji kapetani, a povremeno ga se može sresti i u tzv. *yacht-klubovima*, posebice u angloameričkom govorom području.

Jurica MILETIĆ

<http://www.nauticexpo.com/tab/military-boats.html>

NauticExpo na neki je način virtualni nautički sajam koji, prema statistici vlasnika sitea, mjesečno posjeti više od milijun posjetitelja, a na njemu je predstavljeno više od 15 000 plovila. Naravno, u tom velikom broju izložaka svoje mjesto dobili su i vojni brodovi, točnije laki i brzi gliseri koji su kao stvoreni za nadzor razvedene obale kakvu ima **Hrvatska**. Kad se tomu pridoda i potreba zemalja da za relativno malen novac dobije (navodno) nepotplove i super brze čamce koje je moguće naoružati i teškim strojnicama a da plovilo ne izgubi na ravnoteži i brzini, tad je posve jasno zašto su podstranice s vojnom opremom tako posjećene. Naravno, teško je očekivati da bi ijedna iole organiziranja mornarica kupovala plovila preko ikakvog web sitea, no, NauticExpo je jako dobro mjesto za provjeru noviteta, pa i isčitavanje testova napravljenih za određene brodove. S obzirom na to da za svaki tip plovila postoje i alternativna rješenja i preporuke, tad je izbor doista ne samo izvrstan nego i itekako lakši. Premda fotogalerije nema, dobro rješenje za taj problem nazire se u linkovima proizvođača koji su vrlo vidljivo istaknuti pokraj teksta o svakom plovilu. Na tim siteovima najčešće postoje foto, pa i videogalerije. Dakle, NauticExpo je site koji svakako preporučamo posjetiti. Grafički je vrlo dobro riješen, pregledan i citak. Osim na engleskom pripremljen je i na talijanskom, njemačkom, francuskom i španjolskom.

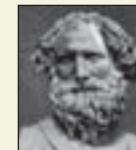
Ivan BELINEC

KVIZ

pripremio F. BOBAN

1. Usliknuo je "Heureka, Heureka!" dok se kupao u gradskom kupalištu:

- A Arhimed
- B Sokrat
- C Fidija

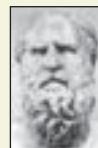
2. Država je djelo starogrčkog filozofa:

- A Aristotela
- B Platona
- C Anaksagore

3. I danas popularno djelo *Umijeće ratovanja* napisao je ratnik-filozof:

- A Sun Tzu
- B Augustinus
- C Immanuel Kant

4. Pojam *logos* je izmislio:

- A Heraklit
- B Ares
- C Galileo Galilei

5. Proročanstvo vojniku koji se spremao za rat: "Ići ćes vratiti se nećeš nikad u boju poginuti" čije je tumačenje ovisilo o postavljanju zareza izrekaоla je:

- A Pitija
- B Antigona
- C Kleopatra

www.hrvatski-vojnik.hr